

กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดนครสวรรค์

นางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

Risk Management Process in the Use of Information Technology Based
on Policy of the Ministry of Education in Primary Schools under
Nakhon Sawan Provincial Education Office

Miss Juariporn Jaturaphan

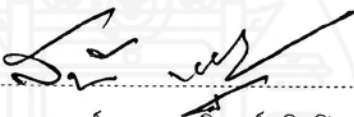
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational Administration
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2017

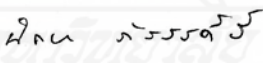
หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

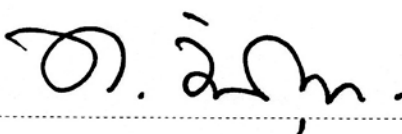
ชื่อและนามสกุล นางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษฐีเฐียร

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษฐีเฐียร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภััสศรีศิริ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบาย
ของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ผู้ศึกษา นางสาวจุไรพร จະตุระพันธ์ **รหัสนักศึกษา** 2572300917 **ปริญญา** ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.สุเชษฐ์พงษ์ ลิ้มปิษฐ์เกียรติ
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความ
เสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
ความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหาร
สถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ และ
(3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตาม
นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
จำแนกตามวิทยฐานะของบุคลากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 151 โรงเรียนใน
จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 151 คน ได้มาด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง
และครูผู้สอน 306 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน รวมจำนวนทั้งหมด 457 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) สภาพความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยง
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ มีความเสี่ยงในระดับปานกลางทุกด้าน โดยกระบวนการบริหาร
ความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง การจัดการและ
จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง และการรายงานและติดตามผล
(2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน โดยภาพรวมไม่พบความ
แตกต่าง และ (3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะของบุคลากร พบว่าโดยภาพรวม พบความแตกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การบริหารความเสี่ยง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประถมศึกษา

Independent Study title: Risk Management Process in the Use of Information Technology Based on Policy of the Ministry of Education in Primary Schools under Nakhon Sawan Provincial Education Office

Author: Miss Juariporn Jaturaphan; **ID:** 2572300917;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Saritpong Limpisathian, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to study opinions toward the risk management process in the use of information technology based on policy of the Ministry of Education in primary schools under Nakhon Sawan Provincial Education Office; (2) to compare opinions of school administrators with opinions of teachers toward the risk management process in the use of information technology based on policy of the Ministry of Education in primary schools under Nakhon Sawan Provincial Education Office; and (3) to compare opinions of school personnel with different educational qualifications toward the risk management process in the use of information technology based on policy of the Ministry of Education in primary schools under Nakhon Sawan Provincial Education Office.

The research sample consisted of 151 basic education schools in Nakhon Sawan province. The research informants totaling 457 school personnel consisted of 151 purposively selected school administrators and 306 randomly selected teachers the number of which was determined based on Krejcie and Morgan's Sample Size Table. The employed research instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

Research findings were as follows: (1) regarding opinions toward the risk management process in the use of information technology based on policy of the Ministry of Education in primary schools under Nakhon Sawan Provincial Education Office, it was found that the risks were perceived to be at the moderate level in all aspects of the process; the risk management process based on policy of the Ministry of Education comprised the determination of the risk objectives, the management and creation of risk management plans, the risk evaluation, the risk identification, and the risk reporting and follow-up; (2) no significant difference was found regarding comparison results of school administrators' and teachers' opinions toward the risk management process in the use of information technology based on policy of the Ministry of Education; and (3) significant difference at the .05 level was found regarding comparison results of overall opinions of school personnel with different educational qualifications toward the risk management process in the use of information technology based on policy of the Ministry of Education in primary schools under Nakhon Sawan Provincial Education Office.

Keywords: Risk Management, Use of Information Technology, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุษดีพงษ์ ลิ้มปิษเฐียร อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายสายชน ลิลา นางสาวอุตสาต์ ตั้งตระกูล ดร.สายทิพย์ ยะพูนายอุทัย ชังซั่ว และนางวิจิรดา หมวกเล็ก เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย รวมถึงขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ที่ให้ข้อมูลต่างๆ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ที่เอื้อต่อการทำงานวิจัยทุกท่าน จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช เพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

จุไรพร จะตุระพันธ์

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
บริบทของสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์	9
แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	12
ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	18
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	26
กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
การสร้างเครื่องมือและประสิทธิภาพของเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์	56
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวิทยฐานะ	64
บทที่ 5 สรุปรายวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
สรุปรายวิจัย	71
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ก หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	86
ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	93
ค เครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม)	95
ง เครื่องมือการวิจัย	102
ประวัติผู้ศึกษา	111

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา 5 ชั้นตอน เป็นรายด้าน	48
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ความเสี่ยง	49
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการระบุความเสี่ยง	50
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง	53
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดการและ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	54
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการรายงานและติดตามผล ...	55
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา	56
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง	57
ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ การระบุความเสี่ยงจำแนกตามตำแหน่ง	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.11	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านประเมินความเสี่ยง	60
ตารางที่ 4.12	ผลเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	62
ตารางที่ 4.13	เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการรายงานและติดตามผล	63
ตารางที่ 4.14	เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะที่พบมากในสถานศึกษา	65
ตารางที่ 4.15	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง	67
ตารางที่ 4.16	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการระบุความเสี่ยง	68
ตารางที่ 4.17	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการประเมินความเสี่ยง	68
ตารางที่ 4.18	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหาร
 ความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
 ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
 จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการรายงานและติดตามผล 70

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า 3
------------	--------------------------	--------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวสู่ยุคสารสนเทศอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทต่อประชาชน ในการใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูล ติดต่อสื่อสารได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็วและหลายช่องทาง เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีของคนไทยทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้วจำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี และส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นโยบายสนับสนุนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) ปัจจุบันมีการนิยมนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษาและองค์กรต่างๆ อย่างแพร่หลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานและมีประโยชน์ในด้านต่างๆ แต่ในด้านการใช้งาน ผู้ใช้ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งบางครั้งมักจะใช้งานในทางที่ไม่ถูกต้อง ไม่ถูกต้อง จึงก่อให้เกิดผลเสียในการดำเนินงานด้านต่างๆตามมา (สฤทธิพงษ์ ภูมิพิชญ์ และนิศยา ภัสสรศิริ, 2557, น. 66) ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาประเทศ ซึ่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เพื่อให้มีระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้านต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเผยแพร่ความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการ เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีและการสื่อสารในขณะเดียวกันก็ได้คำนึงประโยชน์และโทษ ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาพัฒนาและประยุกต์ใช้เพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาเป็นความรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงรู้จักคิดวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่อาจเกิดจากการที่ไม่เหมาะสมได้ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและคุณธรรมนำความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและเป็นไปตามนโยบายพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งประเทศไทย หรือ ไอที 2010 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, น. 37-38) ได้มีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้ ทุกโรงเรียน ช่วยสนับสนุนการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการดำเนินงานและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีความเหมาะสม ซึ่งจะเป็นโยบายสนับสนุนการสร้างฐานความรู้ เพื่อให้ครอบคลุมการพัฒนาทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อจะบรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ผู้เรียน ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษารวมถึงประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความเหมาะสม เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่มีทั้งประโยชน์และโทษ เมื่อสถานศึกษานำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้มักจะเกิดความเสียหายของข้อมูล

หรือเกิดความเสียหายเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความเหมาะสม (แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาระที่ทำให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ ต้องอาศัยการพิจารณาตัดสินใจสิ่งการอย่างถูกต้องและเหมาะสม คิดพิจารณาอย่างเป็นระบบรอบคอบ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการตัดสินใจ และการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และการจัดการ เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดผลทางด้านประสิทธิภาพสูงสุด ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นสูงสุดของการบริหารทุกระดับ ที่ผู้บริหารต้องใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจ โดยข้อมูลและสารสนเทศ ต้องมีความสอดคล้องกับการต้องการ มีความถูกต้องและมีความทันต่อเหตุการณ์ ผู้บริหารต้องผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนจึงพื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เสริม มีทักษะและเจตคติสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาของกระทรวงศึกษา (กรวิทย์ เลิศศิริ, 2548, น. 2 อ้างถึง อุทัย แดนพันธ์, 2557, น. 3)

ความเสี่ยงทางเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นแสดงให้เห็นถึงความน่าจะเป็นในเหตุการณ์เฉพาะบางอย่างที่สื่อความหมายจะสามารถให้เกิดความเสียหายและผลกระทบด้านลบต่อสินทรัพย์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ การให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเสี่ยงทางสารสนเทศ ถือได้ว่าเป็นรูปแบบความเสี่ยงประเภทหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในสถานศึกษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเรื่องของความเสี่ยงด้านสารสนเทศมาพิจารณาในการบริหารความเสี่ยงในด้านดำเนินงานในสถานศึกษา องค์กรจึงต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางสารสนเทศ เพื่อที่จะสามารถให้คำปรึกษาและร่วมแก้ไขปัญหาในการบริหารความเสี่ยงทางสารสนเทศจนสามารถหาแนวทางในการรับมือกับความเสี่ยงทางสารสนเทศที่มีอยู่หลากหลาย (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2553) การประเมินความเสี่ยงเป็นขั้นตอนสำคัญซึ่งผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง คือ ตัวชี้้นำในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการด้านความมั่นคงสารสนเทศ ถ้าไม่ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงให้เป็นประจำตามระยะเวลาที่กำหนดไว้องค์กรก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าปัญหามีอะไรบ้าง การกำหนดนโยบายที่ไม่มีหลักการและย่อมนำมีผลดีต่อความมั่นคงด้านสารสนเทศขององค์กร

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้สถานศึกษา ปฏิบัติการจัดการบริหารความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศถือเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารความเสี่ยงในการลดผลกระทบและโอกาสที่สถานศึกษาจะเกิดความเสียหายให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่โรงเรียนยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักของโรงเรียน และเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมีประสิทธิภาพครอบคลุมปัจจัยความเสี่ยงทางด้านการศึกษาในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

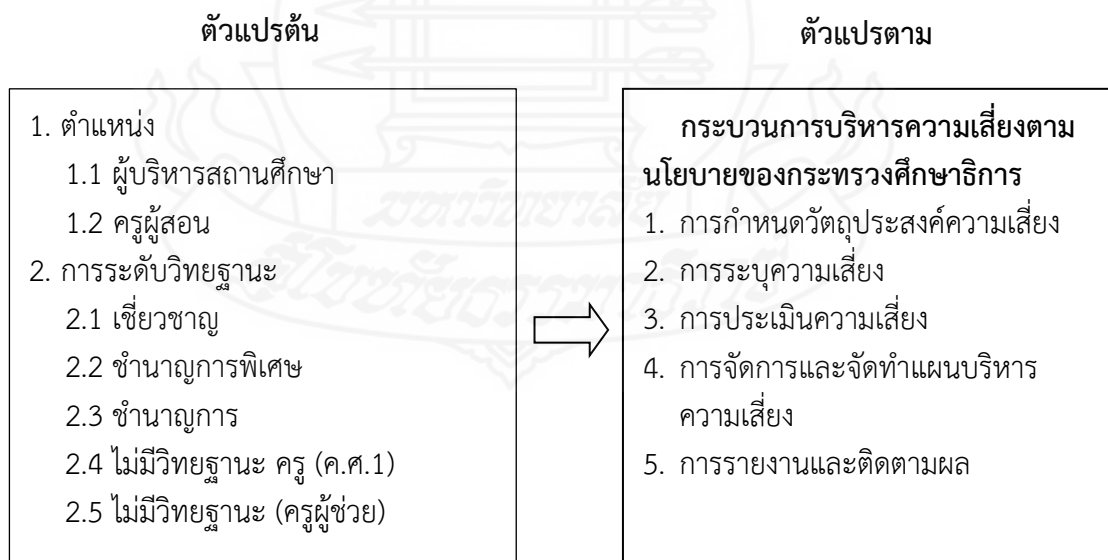
2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น. 18) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ไม่มีความแตกต่างกัน

4.2 ความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ มีความแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

5.1 ประกอบด้วยกรอบแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ดังต่อไปนี้

5.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)

5.1.2 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

5.1.3 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

5.1.4 การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response)

5.1.5 การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring)

5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 151 สถานศึกษา โดยแบ่งย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการ 151 คน และกลุ่มครูผู้สอน 1,281จำนวน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 1,432 คน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 457 คน ดังรายละเอียดย่อยต่อไปนี้

1) กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน จำนวน 151 คน โดยวิธีการเจาะจง

2) กลุ่มครูผู้สอน ประกอบด้วย ครูผู้สอน 306 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1) ตำแหน่ง

(1) ผู้บริหารสถานศึกษา

(2) ครูผู้สอน

- 2) ระดับวิทยฐานะ
 - (1) เชี่ยวชาญ
 - (2)ชำนาญการพิเศษ
 - (3)ชำนาญการ
 - (4) ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1)
 - (5) ไม่มีวิทยฐานะ(ครูผู้ช่วย)

5.3.2 ตัวแปรตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)
- 2) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
- 3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 4) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response)
- 5) การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring)

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

6.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูหรือพนักงานราชการผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา ของสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

6.3 วิทยฐานะ หมายถึง สภาวการณ์ปัจจัยที่ข้าราชการครูในสถานศึกษาได้รับการแต่งตั้ง

6.3.1 ผู้บริหารและครูเชี่ยวชาญพิเศษ หมายถึง ผู้บริหารและข้าราชการครูที่ได้รับเงินเดือน ค.ศ.5

6.3.2 ผู้บริหารและครูเชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้บริหารและข้าราชการครูที่ได้รับเงินเดือน ค.ศ.4

6.3.3 ผู้บริหารและครูชำนาญการพิเศษ หมายถึง ผู้บริหารและข้าราชการครูที่ได้รับเงินเดือน ค.ศ.3

6.3.4 ผู้บริหารและครูชำนาญการ หมายถึง ผู้บริหารและข้าราชการครูที่ได้รับเงินเดือน ค.ศ.2

6.3.5 ครู หมายถึง ข้าราชการครู ค.ศ.1 และครู ค.ศ.2 ที่ยังไม่ได้รับการประเมินเพื่อรับวิทยฐานะครู

6.3.6 ครูผู้ช่วย หมายถึง ข้าราชการครูที่อยู่ในระหว่างการทดลองปฏิบัติราชการไม่ครบ 2 ปี และยังไม่ผ่านการประเมิน

6.4 ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่กระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อ หรือสร้างความเสียหาย หรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในโรงเรียน

6.5 เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวม การจัดเก็บ ข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา

6.6 กระบวนการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่เป็น ระบบในการบริหาร ปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย จากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง 5) การรายงานและติดตามผล

6.6.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) หมายถึง การกำหนด วัตถุประสงค์ ตามขั้นตอนกระบวนการความเสี่ยง การประเมิน การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

6.6.2 ระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง กระบวนการผู้บริหาร สถานศึกษาครูผู้สอนร่วมกันระบุความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ โครงการ กิจกรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง ที่อาจมีผลกระทบต่อ การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่งจำแนก ความเสี่ยงเป็น 4 ด้าน คือ (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการ กำหนดแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติราชการประจำปี สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลกระทบต่อ การบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (2) ความเสี่ยง ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการปฏิบัติงานด้านการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การดำเนินการตามโครงการ กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และ บุคลากรในการปฏิบัติงาน (3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) คือ เป็นความเสี่ยงทางการเงินที่ การเบิกจ่ายงบประมาณที่เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการ งบประมาณจัดสรร (4) ความเสี่ยง ด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk : C) หรือ (Event Risk) คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

6.6.3 ประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์และจัดลำดับ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พิจารณาจากการประเมินจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และความ รุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

6.6.4 การจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) หมายถึง การดำเนินการเพื่อลดระดับโอกาสที่จะเกิดขึ้นและความรุนแรงของเหตุการณ์ให้อยู่ในช่วงความเสี่ยงที่ ยอมรับได้ โดยมีหลักการจัดการความเสี่ยงมี 4 ประการ คือ การยอมรับ การลดหรือควบคุม การถ่ายโอน หรือกระจาย การหลีกเลี่ยง

6.6.5 การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring) หมายถึง การดำเนินงานในการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน การกำกับติดตาม ที่ได้ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การกระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างเหมาะสม ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

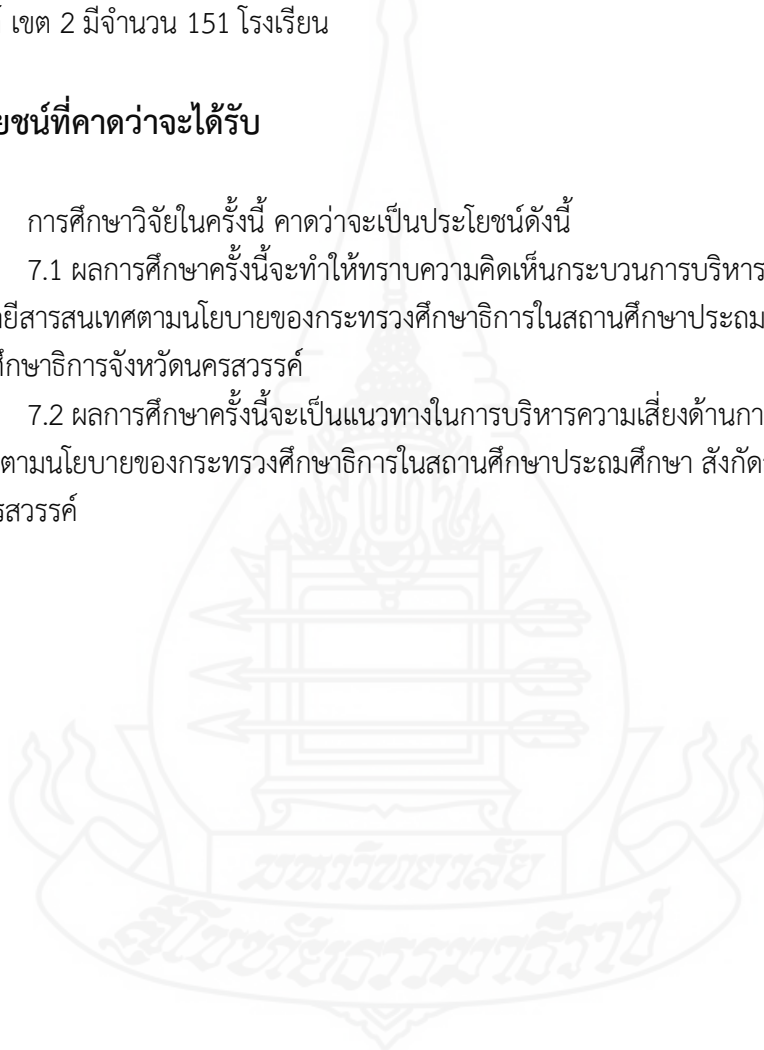
6.7 สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ หมายถึง หน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์รวมเป็น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เดิมเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีจำนวน 151 โรงเรียน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ดังนี้

7.1 ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

7.2 ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาค้นคว้าในเรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เนื้อหาหลักการจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. บริบทของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
 - 1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมเป้าประสงค์
 - 1.2 บริบทการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
2. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยี
 - 2.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา
3. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.1 ความหมายความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.2 ความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 3.3 กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง
 - 4.1 แนวทางการบริหารความเสี่ยง
 - 4.2 ความหมายของความเสี่ยง
 - 4.3 ความหมายการบริหารความเสี่ยง
5. กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 5.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง (Objective Setting)
 - 5.2 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
 - 5.3 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
 - 5.4 การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response)
 - 5.5 การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทของสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

จังหวัดนครสวรรค์ ในอดีตเป็นเมืองโบราณที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน จากหลักฐานการขุดค้นพบโบราณวัตถุ สมัยทวารวดี ที่บ้านโคกไม้เดน อำเภอพยุหะคีรี ด้วยเหตุที่ตัวเมืองอยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา และหันไปทางทิศตะวันออก ตอนเช้าจะเห็นดวงตะวันขึ้นตรงหน้าเมืองพอดี หลายคนจึงเรียก เมืองซอนตะวัน แล้วเปลี่ยนไปเป็นนครสวรรค์ ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอปางศิลาทองอำเภอขาณุวรลักษบุรี อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอบึงนาราง อำเภอโพทะเล อำเภอบางมูลนาก อำเภอดงเจริญ จังหวัดพิจิตร ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอชนแดน อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอโคกเจริญ อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี อำเภอสรรพยา อำเภอมนोरมย์ อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอทัพทัน อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอลานสัก อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก จังหวัดนครสวรรค์แบ่งการปกครองออกเป็น 15 อำเภอได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอโกรพระ อำเภอชุมแสง อำเภอลาดยาว อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอหนองบัว อำเภอตากาลี อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอท่าตะโก อำเภอตากฟ้า อำเภอไพศาลี อำเภอพยุหะคีรี อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปิน อำเภอชุมตาบง (สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, 2560)

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 (2559, น. 1) ระบุไว้ดังนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 แบ่งออกเป็น 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอลาดยาว อำเภอบรรพตพิสัย อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เปิน และอำเภอชุมตาบง ในปีการศึกษา 2558 มีโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 145 โรงเรียน 5 สาขาและโรงเรียนเอกชน 4 โรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการ ศึกษา 1,479 คน นักเรียน 23,000 คน สถานศึกษามีทิศทาง แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ตามแนวนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมเป้าประสงค์

สถานศึกษาเป็นองค์การหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานแห่งความเป็นไทย มุ่งส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล โดยฝึก ให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ตลอดจนพัฒนาระบบบริหาร ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาที่มีการ บริหารงานอย่าง โปร่งใส เต็มใจให้บริการ ทำงานอย่างเป็นระบบ โดยเน้นพัฒนาตามเป้าประสงค์ คือพัฒนานักเรียน ระดับก่อนประถมศึกษาให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และมีคุณภาพ โดยให้โอกาสในการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค ตลอดจนพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และ บุคลากรทางการศึกษาอื่นให้มีทักษะที่เหมาะสมและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็น สำคัญ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ สถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็น กลไกขับเคลื่อนการ ศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล จึงเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม

กระจายอำนาจและความรับผิดชอบ สู่สถานศึกษา โดยพัฒนาตามกลยุทธ์ซึ่งเป็นการวางแผนกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายและพันธกิจที่วางไว้ ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์ต้องมีการคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารความเสี่ยง และดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ (นฤมล สอาดโอม, 2548, น. 49)

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 (2559, น.33) ได้แบ่งกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาออกเป็น 4 กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผล การดำเนินงาน โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาระบบช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริมการระดม ทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสารมีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน การสอนคิดแบบต่างๆ และการวัดประเมินผล ให้สามารถพัฒนาและประเมินผลนักเรียนให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล โดยประยุกต์ใช้ระบบ สารสนเทศและการสื่อสารอย่างเหมาะสม เสริมสร้างระบบแรงจูงใจเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดย มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาตาม ID PLAN สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณของ ความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับก่อนประถมศึกษาที่มีพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมจิตใจ และสติปัญญาที่มีสมดุลง่ายเหมาะสมกับวัย และเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของ NT มีความสามารถด้านภาษา ด้านคำนวณ ด้านการใช้เหตุผล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อ่านคล่องเขียนคล่อง เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ O-NET ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ส่งเสริมให้นักเรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณธรรมค่านิยม 12 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่ศตวรรษที่ 21 ตามความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พัฒนา ประกันคุณภาพในสถานศึกษา พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียน ให้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ โดยส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษา ขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้ศึกษาต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับสายอาชีพ สายสามัญ สำหรับเด็กที่มีความเป็นเลิศ เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน และมีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเสี่ยงในการออกกลางคัน และดูแล ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส นอกจากนี้ยังมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบส่งเสริมความ ประพฤตินักเรียน และระบบคุ้มครองนักเรียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งรอบด้าน และให้มีการจัดตั้ง กองทุนเพื่อการช่วยเหลือด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ได้ดำเนินการเพื่อไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่สถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์และทิศทางการศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เพื่อให้ตอบสนองกลยุทธ์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ผู้บริหารเป็นผู้วางแผน ดำเนินงาน ประสานงานควบคุมดูแล นิเทศงานตลอดจนติดตามและประเมินผลงานทั้ง 4 ด้าน คือ งานด้านวิชาการ งานด้านการบริหารงานบุคคล งานด้านการบริหารงานการเงิน และงานด้านการบริหารทั่วไป โดยอาศัยการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ ที่ให้การสนับสนุน

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารจัดการศึกษาให้เกิดผลต่อการสร้างเด็ก เยาวชน และพลเมืองให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะผู้บริหารในสถานศึกษานั้นเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับครู นักเรียน และชุมชนมาก จึงมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการบริหารงานในสถานศึกษาทุกงาน การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะบทบาทของการบริหารการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องร่วม ดำเนินส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ติดตาม ช่วยเหลือครูผู้สอน นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อให้การบริหารการศึกษาบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.2 บริบทการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

การบริหารของสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ มีการจัดโครงสร้างการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหาร บุคลากร และงานบริหารทั่วไป งานเทคโนโลยีสารสนเทศจัดอยู่ในกลุ่มบริหารงานวิชาการ งานพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการบริหารจัดการ จัดอยู่ในกลุ่มบริหารงบประมาณ ซึ่งสถานศึกษาจะพัฒนา ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ ต้องขึ้นอยู่กับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาว่าให้ความสนใจ สนับสนุน ส่งเสริมด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารปรับปรุงระบบงานธุรการ เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ เก็บเอกสารงานธุรการโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ แทนการเก็บเอกสารในลักษณะแผ่นกระดาษ ปรับเปลี่ยนวิถีลงทะเบียน หนังสือรับ-ส่ง เป็นการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ปรับเปลี่ยนวิธีการ รับ-ส่งเอกสารข้อมูลระหว่างสถานศึกษา

ต้นสังกัด สถานศึกษาต่อสถานศึกษา เป็นการรับส่งทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่ามีความเสี่ยงหลายด้านที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา

ในสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในปัจจุบันจะพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดแนวคิดและหลักการในการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นผลทำให้การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กรในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร หรือไม่ถูกต้องตามหลักการใช้งาน และการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี การบริหารข้อมูลของสถานศึกษา การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การรักษาระบบข้อมูลภายในองค์กร ด้วยเหตุนี้ การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องยังคงเป็นจุดอ่อนในการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

จากที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้สถานศึกษาปฏิบัติการจัดการบริหารความเสี่ยง แต่ยังคงพบว่ามีการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาเพียงบางส่วน บางสถานศึกษาไม่ได้จัดทำ การบริหารความเสี่ยงและบางสถานศึกษามีการจัดทำ การบริหารความเสี่ยงแต่ไม่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาทั้งหมด เช่น การบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยพบว่ามีความเสี่ยงด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ กระทำการผิดกฎระเบียบ พ.ร.บ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่สถานศึกษาจะเกิด ระดับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

2. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1 ความหมาย ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการบริการสังคม สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม รวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งการมีบทบาทสำคัญนี้ อาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ ไอที นั้นเปรียบเหมือนเครื่องจักรที่สามารถรองรับข้อมูลข่าวสารมาทำการประมวลผลและการแสดงผลตามที่ต้องการได้รวดเร็วโดยอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ช่วยในการจัดการ จึงมีผู้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศดังนี้

เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศอาจจะประกอบด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ รวมทั้งซอฟต์แวร์ทั้งแบบสำเร็จรูป และแบบพัฒนาขึ้นเพื่อใช้งานเฉพาะด้าน ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้จัดเป็นเครื่องมือทันสมัยและใช้เทคโนโลยีระดับสูง (high technology) กระบวนการในการนำอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ข้างต้นมาใช้งานเพื่อรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และแสดงผลลัพธ์เป็นสารสนเทศใน

รูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป เช่น การจัดเก็บข้อมูลในลักษณะของฐานข้อมูล เป็นต้น (อุทัย แดนพันธ์, 2557, น.13)

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศและการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถเข้าถึงและสืบค้น ตลอดจนนำมาใช้ได้สะดวก เพื่อเป็นสื่อกลางนำเสนอสารสนเทศ รวมถึงการรับส่งสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารความเร็วสูงเพื่อส่งผ่านสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว (กิตานันท์ มลิทอง, 2548, น. 12)

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่สารสนเทศซึ่งรวมแล้วก็คือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม (computer and communication : C&C) อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มที่จะนับเทคโนโลยีอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของซีแอนซี ที่เกี่ยวเนื่องเข้ามาเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย เช่น เทคโนโลยีไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีสำนักงานอัตโนมัติ เทคโนโลยีการศึกษา (ศราวดี ม่วงสด, 2552)

ระบบสารสนเทศ หมายถึง ชุดของส่วนประกอบที่เกิดขึ้นอย่างตั้งใจของ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ เครือข่ายการสื่อสาร ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรข้อมูล นโยบาย และขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเก็บรักษา การค้นคืน การเปลี่ยนแปลง และเผยแพร่สารสนเทศภายในองค์กร (สฤกษ์ดีพงษ์ ลิ้มปิษฐีธร และนิตยา ภัสสรศิริ, 2557, น.44)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำเอาเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสาร และอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศมาทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการทำงานที่มีการวางแผนจัดการอย่างเป็นระบบ

2.1.2 ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีส่วนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา ไม่ว่าจะเป็นที่ทำงานหรือที่บ้าน จะเห็นได้ว่าความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และความสามารถในการส่ง หรือสื่อสารข้อมูลได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก

ได้มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ดังนี้

ระบบสารสนเทศที่ดี ควรมีลักษณะที่สำคัญ (สฤกษ์ดีพงษ์ ลิ้มปิษฐีธร, 2557, น.47) ดังต่อไปนี้

1. มีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อองค์ประกอบหลักของระบบ เนื่องจากข้อมูลในองค์กรแต่ละแห่งมีเป็นจำนวนมากและมีความสลับซับซ้อน ระบบสารสนเทศในยุคปัจจุบันจึงนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นองค์ประกอบหลักของระบบ โดยมีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นส่วนช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้ในการตัดสินใจได้ในเวลาอันรวดเร็วและเหมาะสม

2. สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับได้อย่างดี โดยระบบสารสนเทศที่ดีต้องสามารถช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรในทุกระดับสามารถค้นหา (Search) และค้นคืน (Retrieve) ข้อมูลที่ต้องการได้รวดเร็ว ซึ่งระบบสารสนเทศส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในปัญหาแบบมีโครงสร้าง (Structured Problems) หรือเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดกับงานประจำเป็นหลัก

3. สามารถบูรณาการข้อมูลจากหลายๆ แหล่งหรือหลายๆ ระบบย่อยโดยระบบสารสนเทศที่ดีต้องสามารถช่วยกวาดหาและบูรณาการ (integrate) ข้อมูลจากหลายๆ แหล่งหรือหลายๆ ระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อจัดทำสารสนเทศเป็นภาพรวมที่สมบูรณ์ของทั้งระบบ

4. เป็นระบบที่มีจุดเริ่มต้นมาจากความต้องการของผู้บริหาร โดยในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ผู้พัฒนาจะเริ่มจากการศึกษาความต้องการด้านสารสนเทศของผู้บริหารเพื่อมาจัดทำระบบสารสนเทศให้ผู้บริหารไว้ใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยรวมขององค์กร

5. เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้เพื่อการบริหารทรัพยากร สารสนเทศถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งขององค์กรเช่นเดียวกับบุคลากร เครื่องมือ เครื่องจักร เงินทุน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ดังนั้น ระบบสารสนเทศจึงถูกพัฒนาขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ การควบคุม การกำกับติดตามการทำงาน และการจัดการภายในองค์กร

6. ช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อนของข้อมูลภายในองค์กร เนื่องจากระบบสารสนเทศเป็นระบบที่จัดเก็บข้อมูลขององค์กรไว้ด้วยระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management Systems) ดังนั้น ฐานข้อมูลภายในระบบสารสนเทศนี้จึงถูกออกแบบเพื่อให้เป็นศูนย์รวมข้อมูลในองค์กรไว้ให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความซ้ำซ้อนของการเก็บข้อมูล

7. ความสำคัญของการใช้งานจะขึ้นอยู่กับผู้ใช้บริการเป็นหลัก โดยพัฒนาและการใช้งานระบบสารสนเทศจะไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จเลย หากปราศจากความร่วมมือความพึงพอใจของผู้ใช้ และแม้ว่ามีระบบที่ถูกพัฒนาขึ้นจะดีหรือมีประสิทธิภาพเพียงใด หากผู้ใช้งานเกิดความรู้สึกต่อต้าน และเกรงว่าระบบจะมาแย่งงานของตน ความสำเร็จของการใช้งานก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแบ่งได้เป็น 6 ส่วน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 15-18) ดังนี้

1. ฮาร์ดแวร์ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วงเพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล และจัดทำสารสนเทศ ได้แก่ แป้นพิมพ์ เมาส์ จอภาพ เครื่องพิมพ์และอุปกรณ์อื่นๆ

2. ซอฟต์แวร์หรือโปรแกรม (Program) เป็นชุดคำสั่งเพื่อสั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์หรือฮาร์ดแวร์ทำงาน

3. ข้อมูล (Data) เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของระบบเพื่อใช้ในการประมวลผลให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจ ข้อมูลอาจอยู่ในรูปของตัวอักษร ตัวเลข รูปภาพ และเสียง

4. การสื่อสาร และเครือข่าย (Telecommunication) เป็นการเชื่อมต่อเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร แลกเปลี่ยนโปรแกรม และข้อมูล โดยผ่านสื่อส่งข้อมูลต่างๆ เช่น สายโทรศัพท์ สายเคเบิล ดาวเทียม เป็นต้น

5. กระบวนการทำงาน (Procedure) เป็นกฎหรือข้อปฏิบัติคำแนะนำในการใช้โปรแกรม ฮาร์ดแวร์ การกระทำกับข้อมูล โดยทั่วไปกระบวนการทำงานจะเขียนเป็นเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานหรือคู่มือการใช้งานต่างๆ

6. บุคลากร (Personnel) ระบบสารสนเทศจะไม่สามารถปฏิบัติงานต่างๆ ได้เองถ้าไม่มีบุคลากรเป็นผู้จัดการ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ผู้ใช้งาน (User) หมายถึง ผู้ใช้งานสารสนเทศ 2) ผู้ปฏิบัติงาน (Operating Personnel) หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่นำข้อมูลเข้าสู่ระบบสารสนเทศ และมีหน้าที่เรียกใช้งานโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ 3) ผู้ควบคุมระบบและพัฒนาโปรแกรม (System and Application Programmer) หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมระบบและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เพื่อส่งให้คอมพิวเตอร์ทำการสร้างสารสนเทศ และตรงต่อความต้องการของหน่วยงาน

2.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

การบริหารงานในยุคปัจจุบัน ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จ ต้องอาศัย การพิจารณาตัดสินใจสั่งการอย่างถูกต้องและเหมาะสม (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543) กล่าวว่า หลักการพื้นฐานแบบง่ายๆ ที่น่าจะช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารนั้นพัฒนา มาจากการที่ผู้บริหารต้องตัดสินใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยมีการคิดพิจารณาอย่างเป็นระบบรอบครอบ ซึ่งใช้แต่ระเบียบกฎเกณฑ์และประสบการณ์ที่เคยใช้ในอดีตอีกต่อไปไม่ได้ ต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เชื่อกันว่าการตัดสินใจโดยใช้ระบบ ข้อมูลและสารสนเทศเป็นฐาน น่าจะเป็นการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพสูงในโลกปัจจุบันที่มีการแข่งขัน กันค่อนข้างสูง

สฤกษ์ดีพงษ์ ลิ้มปิษฐ์ชัย และนิตยา ภัสสรศิริ (2557, น. 70) ได้กล่าวว่าการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้ในงาน 3 ด้าน คือ

1. การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศในงานวิชาการ คือการใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีสารสนเทศในงานด้านการเรียนการสอน งานสนับสนุนงานวิชาการต่างๆ เช่น งานวัดและ ประเมินผลการศึกษา งานทะเบียนนักเรียน ซึ่งในสถานศึกษาส่วนใหญ่ งานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่ สำคัญของสถานศึกษา
2. การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริหารสถานศึกษา คือการใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีในงานบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ระบบสารบัญญัตอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
3. การใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริหารสถานศึกษา คือ การใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในงานบริการการศึกษา ซึ่งเป็นงานที่อยู่นอกเหนือจากงานวิชาการ และงานบริหาร เช่น ระบบการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร บริการเว็บไซต์ของโรงเรียน และ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีเมล เป็นต้น

ศรวดี ม่วงสด (2552, น. 26-28) ได้กล่าวว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เกิดประสิทธิผล ต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทที่มีต่อการเรียนการสอนซึ่งอาจแยกออกเป็น ประเด็นสำคัญได้ 6 ประการคือ

1. การค้นคือสารสนเทศ เป็นการนำสารสนเทศที่จัดเก็บไว้ออกมาใช้งาน ผ่านการ ถ่ายโอนแฟ้ม (File Transfer Protocol) หรือที่เรียกโดยย่อว่า FTP ทำให้สามารถติดต่อและถ่ายโอน หรือคัดลอกแฟ้มข้อมูลระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์จากเครื่องหนึ่งไปสู่อีกเครื่องหนึ่งที่เชื่อมต่ออยู่ใน อินเทอร์เน็ต

2. การค้นหาสารสนเทศ การทำดัชนีและการค้นคืนสารสนเทศมีมานานตั้งแต่มนุษย์เริ่มบันทึกและจัดเก็บข้อมูล จนถึงยุคของอินเทอร์เน็ตและเว็บ ทำให้มีเอกสาร วารสาร บทความ หนังสือ และสารสนเทศอื่นๆ ที่มีคุณค่ามากมาย สารสนเทศเหล่านี้จะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อเข้าถึงได้ในเวลาที่ต้องการนำมาใช้งาน ด้วยเหตุนี้หลายองค์การจึงมีการจัดทำฐานข้อมูลด้วยวิธีการที่ซับซ้อนและรวดเร็วเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถค้นหาสารสนเทศได้ตามที่ต้องการจากเว็บไซต์

3. การติดต่อสื่อสาร เครื่องมือติดต่อสื่อสารในปัจจุบันใช้เว็บไซต์เป็นสื่อกลาง ในการติดต่อสื่อสาร เว็บบ์เป็นบริการหนึ่งในอินเทอร์เน็ตที่มีความสำคัญช่วยดึงดูดให้มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก คุณสมบัตินี้มีบทบาทต่อการนำมาใช้ทางการศึกษาและการเรียนการสอน ช่วยในการสร้างปฏิสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกันได้ทุกที่ทุกเวลาที่สะดวกจากช่องทางการติดต่อสื่อสารที่มีมากมายหลายรูปแบบ เครื่องมือติดต่อสื่อสารที่นิยมใช้ เช่น อีเมล (e-mail) กระดานข่าว (web board) กระดานอภิปราย (Forum) โปรแกรมส่งข้อมูล (Instant Messenger) กระดานไวท์บอร์ด (Whiteboard) การบันทึกเล่าเรื่อง (Weblog หรือ Blog) เครื่องมือเหล่านี้ช่วยด้านการจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มงาน การเก็บผลงาน การแบ่งปันแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

4. การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศปฐมภูมิ สารสนเทศปฐมภูมิ หมายถึง สารสนเทศที่มาจากข้อมูลโดยตรง หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกับสารสนเทศนั้น อินเทอร์เน็ตช่วยให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลปฐมภูมิในทุกสาขาวิชาจากแหล่งต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

5. การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศมีเดีย ศักยภาพของเทคโนโลยีในการเป็นเครื่องมือค้นคว้าและเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เป็นคุณสมบัติสำคัญที่คนส่วนใหญ่มองเห็นได้อย่างชัดเจน และใช้กันเป็นส่วนมาก ดังจะเห็นได้จากที่นิยมใช้โปรแกรมค้นหา เช่น Google และ Yahoo เพื่อค้นคว้าข้อมูลและเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ ทั้งสารสนเทศที่เป็นไฮเปอร์เท็กซ์และไฮเปอร์มีเดีย สื่อวิดีโอ สื่อรูปภาพ สื่อภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

6. การสร้างสรรค์งาน เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามแนว Constructivism และ Constructionism ให้มีความสมบูรณ์ ในปัจจุบันมีซอฟต์แวร์จำนวนมาก และหลายรูปแบบที่พัฒนาให้นำมาใช้งานทั้งซอฟต์แวร์ที่เป็นฟรีแวร์ และซอฟต์แวร์เพื่อการค้าสามารถเลือกจัดมาเป็นเครื่องมือสร้างชิ้นงานหรือใช้ประกอบการสร้างชิ้นงาน เป็นต้น

2.3 ประโยชน์และความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ใน

สถานศึกษา

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาในทุกด้านกระทรวงศึกษาธิการ (2548) จึงมีนโยบายให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยใช้สนับสนุนการบริหารตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งในการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศมานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้อุปกรณ์เหล่านั้นเป็นอย่างดี เด่นชัย โพธิ์สว่าง (2550) ได้กล่าวไว้ว่าปัญหาการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีมีสองประการ คือข้อจำกัดต่างๆ ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อจำกัดของผู้ใช้

การพัฒนาองค์กรเริ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานให้ทันสมัย และเอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการให้มากที่สุด จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์รวมถึงครุภัณฑ์ต่างๆเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ บางครั้งเกิดปัญหาครุภัณฑ์ต่างๆไม่มีคุณภาพ เกิดความชำรุดเสียหาย งบประมาณในการบริหารด้านนี้ไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่สนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะสามารถแนะนำและกระตุ้นบุคลากรให้เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จอร์จยาพร ทองลือ (2560) กล่าวว่า ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เพิ่มความสะดวกสบายในการสื่อสาร การบริการและการผลิต ชีวิตคนในสังคมได้รับความสะดวกสบาย เช่น การติดต่อผ่านธนาคารด้วยระบบธนาคารที่บ้าน (Home Banking) การทำงานที่บ้าน ติดต่อสื่อสารด้วยระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การบันเทิงพักผ่อนด้วยระบบมัลติมีเดียที่บ้าน เป็นสังคมแห่งการสื่อสารเกิดสังคมโลกขึ้น โดยสามารถเอาชนะเรื่องระยะทาง เวลา และสถานที่ได้ ด้วย ความเร็วในการติดต่อสื่อสารที่เป็นเครือข่ายความเร็วสูง และที่เป็นเครือข่ายแบบไร้สายทำให้มนุษย์แต่ละคนในสังคมสามารถติดต่อถึงกัน อย่างรวดเร็ว มีระบบผู้เชี่ยวชาญต่างๆ ในฐานข้อมูลความรู้ เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพและการแพทย์ แพทย์ที่อยู่ในชนบทก็สามารถวินิจฉัยโรคจากฐานข้อมูลความรู้ของผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะทางการแพทย์ใน สถาบันการแพทย์ที่มีชื่อเสียงได้ทั่วโลกหรือใช้วิธีปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในระบบทางไกลได้ด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างโอกาสให้คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาสจากการพิการทางร่างกาย เกิดการสร้าง ผลิตภัณฑ์ช่วยเหลือคนพิการให้สามารถพัฒนาทักษะและความรู้ได้ เพื่อให้คนพิการเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้พิการจึงไม่ถูกทอดทิ้งให้เป็นภาวะของสังคม พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเกิดการศึกษารูปแบบใหม่ กระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน โดยใช้ คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสอน (Computer-Assisted Instruction: CAI) และการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-Assisted Learning : CAL) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ไม่ซ้ำซากจำเจผู้เรียน สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยระบบที่เป็นมัลติมีเดีย นอกจากนี้ยังมีบทบาทต่อการนำมาใช้ในการสอนทางไกล (Distance Learning) เพื่อผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาในชนบทที่ห่างไกล การทำงานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น กล่าวคือช่วยลดเวลาในการทำงานให้น้อยลง แต่ได้ผลผลิตมากขึ้น เช่น การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing) เพื่อช่วยในการพิมพ์เอกสาร การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการ ออกแบบงานลักษณะต่างๆ ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการบริโภคสินค้าที่หลากหลายและมีคุณภาพดีขึ้น ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี ทำให้รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความแปลกใหม่และหลากหลายมากยิ่งขึ้นผู้ผลิตผลิต สินค้าที่มีคุณภาพ ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อได้ตามต้องการ และช่องทางทางการค้าก็มีให้เลือกมาก

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2558) ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีบริหารการศึกษาของผู้บริหารการศึกษาระดับต่างๆ นั้นโดยทั่วไปก็เพื่อให้งานต่างๆ ที่ต้องรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงด้วยดี ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีบริหารการศึกษามีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ช่วยในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเอาไว้เป็นหมวดหมู่ในฐานข้อมูลของหน่วยงาน โดยเฉพาะข้อมูลบางอย่างอาจจัดเก็บเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ได้โดยอัตโนมัติ เมื่อจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลแล้วก็สามารถค้นคืนข้อมูลต่างๆ มาใช้ได้อย่างรวดเร็วและครบถ้วน

2. ช่วยในการประมวลผลข้อมูลที่จัดเก็บไว้เพื่อให้เป็นสารสนเทศรูปแบบต่างๆ เช่น จัดทำเป็นรายงาน ตาราง กราฟ และ แผนภาพต่างๆ ได้แบบอัตโนมัติ ทำให้ผู้บริหารได้รับทราบ รายงานและเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว
3. ช่วยในการประเมิน หรืองานประกันคุณภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานจะ ได้ผลที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายจริง
4. ช่วยในการส่งข้อมูลและรายงานที่ประมวลผลได้แล้วไปให้ผู้รับที่อาจจะอยู่ ห่างไกลจากหน่วยงาน ทำให้ผู้รับได้รับข้อมูลและรายงานอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะส่วนที่เป็นข้อมูลนั้น หากผู้รับต้องการนำไปใช้ประมวลผลต่อก็สามารถทำได้ทันที ไม่ต้องบันทึกข้อมูลใหม่อีกครั้ง
5. ช่วยในการนำเสนอรายงานหรือข้อเสนอต่างๆ ต่อผู้บังคับบัญชา หรือ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียในระหว่างการประชุมสัมมนา
6. ช่วยในการจัดเก็บความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการปฏิบัติงาน และการดูงาน เพื่อสร้างเป็นฐานความรู้สำหรับนำมาให้ผู้บริหารระดับล่างได้ศึกษาและนำไปใช้ประกอบการ ปฏิบัติงาน เช่น ความรู้จากการเปิดสาขาวิชาหรือหลักสูตรใหม่ที่กำหนดแนวทางไว้อย่างไร การ ดำเนินงานได้ผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร ผลของการแก้ปัญหาเป็น อย่างไร
7. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถทดสอบการตัดสินใจของตนได้โดยอาศัยโปรแกรมสนับสนุน การตัดสินใจ จากนั้นก็อาจเลือกดำเนินงานโดยใช้แนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดได้
8. ช่วยในงานบริหารโดยตรงของผู้บริหาร เช่น การบริหารงานโครงการ การบันทึก ตารางนัดหมาย การบันทึกข้อมูลส่วนตัว การจัดทำเอกสารที่ยังไม่ต้องการเปิดเผย การคำนวณหรือ การประมวลผลบางอย่าง

3. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.1 ความหมายความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญสำหรับหน่วยงานที่เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ทำให้การเข้าถึงข้อมูลมีความรวดเร็วการติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ และช่วยประหยัดต้นทุนในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของหน่วยงานที่เชื่อมต่อในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และมีเว็บไซต์เป็นของหน่วยงานสำหรับเป็นช่องทางในการ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ระบบเครือข่ายดังกล่าว แม้จะมีประโยชน์และอำนวยความสะดวกก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูง และอาจก่อให้เกิดภัยอันตราย หรือสร้างความเสียหายต่อการปฏิบัติราชการได้เช่นกัน เพราะการใช้งานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เปรียบเสมือน การเปิดประตูเพื่อติดต่อกับโลกภายนอกทำให้มีโอกาสดูถูกดูขี้ได้มากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดอาชญากรรม ทางคอมพิวเตอร์ได้หลายรูปแบบ เช่น โปรแกรมประสงค์ร้ายหรือการโจมตีทางระบบเครือข่ายเพื่อ ก่อความเสียหายระบบใช้การไม่ได้ รวมถึงการขโมยข้อมูลหรือความลับทางราชการซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างความเสียหายด้านระบบสารสนเทศเป็นอย่างมาก (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ กระบวนการการทำงานที่ช่วยให้ IT Managers สามารถสร้างความสมดุลของต้นทุนเชิงเศรษฐศาสตร์ และการดำเนินธุรกิจ ระหว่างมาตรการในการ ป้องกันและการบรรลุผลสำเร็จของพันธกิจ ด้วยการปกป้องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลสำคัญ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนความสำเร็จของการบรรลุพันธกิจขององค์กร

1. Access Risk : เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูล และระบบคอมพิวเตอร์ โดยบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นความเสี่ยงในกรณีที่บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ไม่สามารถ เข้าถึงข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ ซึ่งหากหน่วยงานมิได้มี วิธีการจัดการและควบคุมความเสี่ยงด้าน access risk ที่รอบคอบและรัดกุมเพียงพอแล้ว อาจทำให้ บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องได้ล่วงรู้ข้อมูล และอาจนำข้อมูลไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อีกทั้งข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ก็อาจถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนกรณีบุคคลที่มี อำนาจหน้าที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบได้นั้น อาจทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยที่ความเสี่ยงด้าน access risk อาจเกิดจาก หลายสาเหตุ เช่น การกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ที่ไม่เหมาะสมกับหน้าที่ และความรับผิดชอบหรือเกินความจำเป็นในการใช้งาน การมิได้มีการกำหนดรหัสผ่าน (password) ในการเข้าสู่ระบบงานคอมพิวเตอร์อย่างรัดกุมเพียงพอ การมิได้จำกัดและควบคุมให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในการเข้าออกศูนย์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. Integrity Risk : เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับความไม่ถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและ การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจเกิดจากการถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยบุคคลที่ไม่มีอำนาจ หน้าที่เกี่ยวข้องหรือมีการบันทึกข้อมูล การประมวลผล และการแสดงผลที่ผิดพลาด โดยอาจมีสาเหตุ มาจากการที่หน่วยงานมิได้มีการควบคุมเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์โดยบุคคลที่ ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องที่รอบคอบและรัดกุมเพียงพอ (access risk) ซึ่งส่งผลให้ข้อมูล รวมทั้งการ ทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ อาจถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยมิชอบได้ หรือมีสาเหตุมาจากการมิได้มี ระบบการควบคุมและตรวจสอบอย่างเพียงพอเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูล การประมวลผล และการแสดงผลมีความถูกต้องครบถ้วน นอกจากนี้ การบริหารจัดการและการควบคุมเกี่ยวกับการ พัฒนา การแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงระบบคอมพิวเตอร์ที่ไม่รอบคอบและรัดกุมเพียงพอ ก็อาจส่งผลให้ ระบบคอมพิวเตอร์มีการประมวลผลที่ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้ใช้งานได้

3. Availability Risk : เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการไม่สามารถใช้ข้อมูลหรือระบบ คอมพิวเตอร์ได้อย่างต่อเนื่องหรือในเวลาที่ต้องการ ซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติงานหยุดชะงักได้ โดยความ เสี่ยงนี้อาจเกิดจากการมิได้ควบคุมดูแลการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์และป้องกันความเสียหาย อย่างเพียงพอ และยักรวมไปถึงการมิได้มีการสำรองข้อมูล และระบบงานคอมพิวเตอร์ และจัดให้มี แผนรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินนอกจากนี้ หากหน่วยงานมิได้มีการควบคุมเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูล และ ระบบคอมพิวเตอร์ที่รอบคอบและรัดกุมเพียงพอแล้ว (access risk) ก็อาจส่งผลให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจ หน้าที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามาทำให้ข้อมูล และการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์เสียหายได้

4. Infrastructure Risk : เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการที่หน่วยงานมิได้จัดให้มีการ บริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สะท้อนระบบควบคุมภายในที่ดี รวมทั้งมิได้จัดให้มีระบบ

คอมพิวเตอร์และบุคลากร ให้เหมาะสมและเพียงพอแก่การสนับสนุนการประกอบธุรกิจ โดยความเสี่ยงนี้อาจเกิดจากการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งทำให้ขาดระบบการยืนยันและการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่เพียงพอ รวมถึงการไม่ได้จัดให้มีนโยบายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT security policy) ซึ่งทำให้ไม่มีแนวทางในการควบคุมความเสี่ยงต่างๆ หรือเกิดจากการไม่มีแผนงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมงานสำคัญทุกด้านและมีรายละเอียดเพียงพอเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ก็อาจเกิดจากการไม่ได้จัดให้มีระบบคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอแก่การสนับสนุนการดำเนินงาน และการไม่ได้จัดให้มีการอบรมบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ

ความเสี่ยง 4 ประเภท หลังการที่กล่าวข้างต้น ยังมีความเสี่ยงเกี่ยวกับการที่ผู้บริหารขององค์กรมีได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องและทันเวลาเพื่อใช้ประกอบตัดสินใจ ดังนั้น องค์กรควรพิจารณาว่าข้อมูลใดบ้างที่จำเป็นแก่การตัดสินใจ รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และจัดเตรียมข้อมูลดังกล่าวให้พร้อม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์กร

3.2 ความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาทางการศึกษามีความมั่นคงปลอดภัยเพียงใด สถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติ 3 ด้าน ซึ่งสามารถเรียกรวมกันว่า CIA Triad ซึ่งใช้กันทั่วไปในภาคธุรกิจ (สฤชต์พงษ์ ลิ้มปิษเฐียร และนิตยา ภัสสรศิริ, 2557, น. 86-91) คือ

1. ด้านการรักษาความลับของข้อมูล (Confidentiality) การรักษาความลับของข้อมูลเป็นเรื่องของการป้องกันไม่ให้ผู้ไม่มีสิทธิ์ได้มีโอกาสเข้าไปดำเนินการใดๆ กับข้อมูลได้ หากแต่จะเป็นการอนุญาตเฉพาะผู้ที่ได้สิทธิ์ในการเข้าถึงหรือเปิดเผยข้อมูลเท่านั้นที่สามารถดำเนินการต่างๆ นี้ได้ เนื่องจากข้อมูลบางอย่างมีความสำคัญและจำเป็นต้องเก็บไว้เป็นความลับ เช่น ข้อสอบ เป็นต้น หากถูกเปิดเผยออกไปก็อาจจะมึผลเสียหรือเป็นอันตรายต่อการทำงานในสถานศึกษา องค์กรทางการศึกษา หรือแม้กระทั่งครูเองก็ได้ เนื่องปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่นิยมเก็บข้อสอบไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โดยขาดความรู้ความเข้าใจด้านการรักษาความลับของข้อมูล

กลไกและวิธีในการรักษาความลับของข้อมูลวิธีหนึ่งที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายก็คือ การเข้ารหัสข้อมูล (Cryptography หรือ Encryption) ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อให้ข้อมูลการเพื่อให้ข้อมูลถูกเปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบที่ไม่สามารถอ่านออกหรือเข้าใจได้โดยบุคคลทั่วไป และการอ่านหรือนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้นั้น ก็จะต้องดำเนินการถอดรหัส (Decryption) โดยใช้กุญแจ หรือคีย์ (Key) หรือรหัสผ่าน (Password) ที่ใช้สำหรับการเข้ารหัส เพื่อทำการถอดรหัสข้อมูลก่อนได้ อย่างไรก็ตาม การรักษากุญแจหรือรหัสผ่านก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เพิ่มขึ้นมาในกระบวนการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล และหากปราศจากกุญแจ หรือเกิดการสูญหาย เจ้าของข้อมูลก็อาจไม่สามารถใช้ข้อมูลนี้ได้อีกต่อไป (สฤชต์พงษ์ ลิ้มปิษเฐียร และนิตยา ภัสสรศิริ, 2557, น. 88)

ประเภทชั้นความลับ ตามระเบียบว่าด้วยชั้นความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 ข้อมูล 12-15 ได้กำหนดชั้นของความลับของทางราชการเป็น 3 ชั้น ดังนี้

1.1 ลิขที่สุด หมายความว่าถึง ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด”

1.2 ลับมาก หมายความว่าถึง ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง”

1.3 ลับ หมายความว่าถึง ข้อมูลข่าวสารซึ่งหากเปิดเผยหรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ”

ซึ่งระเบียบดังกล่าวยังกำหนดให้ “ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด ในการนี้อาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้บังคับบัญชาหรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย” (ระเบียบว่าด้วยชั้นความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 ข้อ 16) ซึ่งประเภทชั้นความลับดังกล่าวนี้ ก็จะต้องถูกนำมาใช้กับข้อมูลที่อยู่ในระบบสารสนเทศ หรือที่ถูกเก็บไว้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเช่นกัน

2. ด้านการรักษาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความคงสภาพของข้อมูล (Integrity) การรักษาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และการคงสภาพของข้อมูล เป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งขององค์ประกอบด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลโดยเป็นเรื่องของการป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นที่ไม่ได้รับอนุญาต สามารถเข้ามาเพิ่มเติม ปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงใดๆ กับข้อมูลได้ โดยจะยังคงสิทธิ์ในการเข้าถึงและการปรับเปลี่ยนของข้อมูลแต่เฉพาะจากบุคคลที่ได้รับอนุญาต หรือเป็นเจ้าของข้อมูลเหล่านั้นเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในสภาพปัจจุบันในสถานศึกษา เราสามารถพบได้ว่า ครูมักจะถูกอนุญาตให้เพื่อนครู หรือนักเรียนเอาเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวมาใช้สอบเป็นวัสดุการสอน โดยมักลืมไปว่า เจ้าของได้เก็บงานสำคัญ และข้อสอบไว้ด้วยจึงเป็นเหตุให้มีการสำเนา หรือปรับเปลี่ยนข้อมูลไปจนทำให้ข้อมูลดังกล่าวสูญเสียความถูกต้อง ความสมบูรณ์ หรือการคงสภาพไป และเป็นปัญหาต่อการทำงานในสถานศึกษาเป็นจำนวนมาก

กลไกและวิธีในด้านการรักษาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความคงสภาพของข้อมูลจากประกอบด้วย 2 ส่วนด้วยกัน คือ

2.1 การป้องกัน (Prevention) เป็นการนำมาตรการการรักษาความปลอดภัยบางอย่างมาใช้ก่อนที่จะมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการคงสภาพของข้อมูลไว้ให้ดีที่สุด เช่น

2.1.1 การพิสูจน์ตัวตน (Authentication) ซึ่งเป็นการกำหนดให้ผู้ที่เข้าถึงระบบสารสนเทศจะต้องทำการพิสูจน์ตัวตนก่อนว่า เป็นบุคคลที่ได้รับอนุญาตจริง เช่น การกำหนดให้ใช้บัญชีรายชื่อผู้ใช้ (Username หรือ User Identification หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า User ID) และรหัสผ่าน (Password) หากผู้ใช้สามารถแจ้งรายชื่อผู้ใช้พร้อมรหัสผ่านของตนได้ถูกต้อง ระบบก็จะอนุมานว่า เป็นบุคคลผู้ได้รับสิทธิ์ในการใช้งานตัวจริง และอนุญาตให้ผู้นั้นเข้าดำเนินการต่างๆ ตามสิทธิ์ที่ได้รับต่อไป

2.1.2 การควบคุมการเข้าถึง (Access Control) ซึ่งเป็นเรื่องของการกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงและทำงานกับข้อมูล โดยผู้ใช้บางคนอาจไม่มีสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลสำคัญของสถานศึกษาหรือองค์การเลย (No Access) ส่วนผู้ใช้บางคนอาจมีสิทธิ์เพียงการได้เห็นหรืออ่านข้อมูลได้

(Browse) แต่ไม่สามารถดำเนินการใดมากกว่านี้ได้ ในขณะที่บางคนอาจได้รับสิทธิ์จนถึงขั้นสามารถเข้าไปเพิ่มเติม (Insert) แก้ไข (Edit) และปรับเปลี่ยน (Update) ข้อมูลได้

2.2 การตรวจจับ (Detection) เป็นการนำมาตรการการรักษาความปลอดภัยบางอย่างมาใช้เพื่อรักษาความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของข้อมูลเช่น การตรวจวิเคราะห์ดูว่าข้อมูลยังคงสภาพเดิมของคุณสมบัติที่สำคัญหรือที่คาดหวังไว้อยู่หรือไม่ โดยกลไกดังกล่าวนี้อาจรายงานด้วยว่า ส่วนไหนของข้อมูลหรือแฟ้มข้อมูลมีการแก้ไขไปแล้วบ้าง นอกจากนี้ อาจมีกลไกเพื่อตรวจสอบดูว่า มีความผิดปกติหรือความไม่ถูกต้องปะปนอยู่ในตัวข้อมูลหรือไม่ เช่น ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชนของคนไทย จะต้องมิลักษณะเป็นตัวเลข 13 หลัก ดังนั้น หากตรวจจับได้ว่า มีข้อมูลที่มีอยู่ประกอบด้วยตัวเลขไม่ครบ 13 หลัก หรือมีตัวอักษร หรืออักขระใดๆ ปะปนมาในข้อมูล ก็ย่อมแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลไม่ถูกต้อง และไม่น่าเชื่อถือ เป็นต้น

3. ด้านความพร้อมใช้งาน (Availability) ความพร้อมใช้งาน เป็นคุณสมบัติข้อสุดท้ายขององค์ประกอบด้านการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การรักษาคุณสมบัติด้านความพร้อมใช้งานของข้อมูลเป็นการทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลหรือทรัพยากรสารสนเทศ สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้เมื่อต้องการ ความพร้อมใช้งานจึงเป็นส่วนหนึ่งของความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของระบบ เนื่องจากการที่ระบบไม่พร้อมใช้งานในเวลาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องการ ย่อมจะมีค่าเท่ากับการไม่มีระบบใช้งานเลย และอีกส่วนหนึ่งของความพร้อมใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยคือ อาจมีผู้ไม่ประสงค์ดี เช่น นักเรียนบางคนพยายามทำให้ระบบไม่สามารถเข้าถึงและใช้งานข้อมูลได้ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจก็ได้ดังนั้น ในการออกแบบระบบสารสนเทศนั้น นักออกแบบระบบส่วนใหญ่จะใช้ข้อมูลทางด้านสถิติเกี่ยวกับรูปแบบหรือพฤติกรรมในการใช้งานระบบของผู้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการออกแบบด้วย

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล เป็นฐานในการคิด การรักษาความมั่นคงปลอดภัยทรัพยากรสารสนเทศในสถานศึกษาหรือองค์การทางการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ (สฤชดีพงษ์ ลิ้มปิษเฐียร และนิตยา ภัตสรศิริ, 2557, น. 84-86) ดังต่อไปนี้

1. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านกายภาพ (Physical Security) เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของทรัพยากรสารสนเทศในกลุ่มที่สามารถสัมผัสหรือจับต้องได้ เช่น เอกสาร แผ่นดิสก์ แผ่นซีดี หรือในเชิงของอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือหรือฮาร์ดแวร์ต่างๆ เพื่อป้องกันการสูญหายจากการลักขโมย หรือการเข้าถึงได้จากบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือการเข้าถึงได้จากบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือปราศจากการควบคุมดูแล ซึ่งโดยทั่วไปการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านนี้จะใช้การเก็บรักษาไว้ในสถานที่ที่ปลอดภัย หรือการกำหนดเขตหวงห้าม เป็นต้น

2. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านการสื่อสาร (Communication Security) เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับระบบสื่อสารต่างๆ เช่น ระบบโทรศัพท์พื้นฐาน ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม เพื่อป้องกันปัญหาการลักขโมยข้อมูลในระหว่างการสื่อสาร หรือการถูกแอบเปิดดูโดยผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตในระหว่างที่มีการสื่อสารกันโดยอาจเป็นการซ่อน หรือการเข้ารหัสข้อมูล (Encryption) เป็นต้น

3. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านการแผ่รังสี (Emission Security) เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทรัพยากรสารสนเทศในด้านการแผ่รังสีของอุปกรณ์ เนื่องจากในอดีตได้เคยมีการใช้อุปกรณ์บางอย่างมาทำการดักจับคลื่นหรือสัญญาณที่อยู่ระหว่างส่งผ่าน หรือสื่อสารกันเพื่อการล้วงข้อมูลนอกจากนี้ ในการแผ่คลื่นหรือรังสีจากอุปกรณ์ยังมีผลเสียต่อสุขภาพของผู้ใช้และผู้ที่อยู่ในบริเวณดังกล่าว ดังนั้น การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านการแผ่รังสีในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ด้วยเช่นกัน

4. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านคอมพิวเตอร์ (Computer Security) เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับตัวเครื่องคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ซึ่งถือเป็นอุปกรณ์สำคัญที่จะต้องดูแลรักษาเป็นอย่างดี เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่อง นอกจากจะประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ที่มีราคาแพงแล้วภายในตัวเครื่องยังบรรจุโปรแกรมและข้อมูลต่างๆ มากมาย ซึ่งข้อมูลบางอย่างหากเสียหาย หรือสูญหายไป ก็จะไม่สามารถเรียกคืนมาใหม่ หรือสร้างใหม่ได้ ดังนั้น แนวทางพื้นฐานของการรักษาความปลอดภัยด้านคอมพิวเตอร์จึงเป็นเรื่องของการให้การดูแลเอาใจใส่ไม่คัดสำเนาเพิ่มข้อมูลจากแหล่งที่ไม่ทราบหรือไม่มีความแน่ใจในความปลอดภัยด้านข้อมูล หรือจากบุคคลอื่นโดยไม่จำเป็นหรือตรวจสอบก่อน ไม่วางคอมพิวเตอร์ทิ้งไว้ในที่ที่ไม่ปลอดภัยมีการเข้ารหัสข้อมูลที่เก็บอยู่บนฮาร์ดดิสก์ เป็นการสำรอง (Backup) ข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ในฮาร์ดดิสก์เป็นระยะๆ เช่น สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือเดือนละ 1 ครั้ง ตามความจำเป็น เป็นต้น และในการเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้งานแต่ละครั้ง ก็จำเป็นต้องใส่รหัส หรือ พาสเวิร์ด (Password) ก่อนเสมอ

5. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเครือข่าย (Network Security) เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวกับระบบเครือข่าย ซึ่งถูกใช้เป็นช่องทางเพื่อการสื่อสาร และการเข้าถึงระบบสารสนเทศของสถานศึกษาหรือองค์การทางการศึกษา ดังนั้น หากไม่คำนึงถึงการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเครือข่ายแล้ว ข้อมูลของสถานศึกษาหรือองค์การทางการศึกษาก็จะตกอยู่ในสภาพที่อันตรายและเสี่ยงต่อภัยคุกคามต่างๆ ในด้านการถูกล้วงข้อมูลสำคัญ หรือการที่ข้อมูลถูกทำลายโดยไวรัส หรือเวิร์ม เป็นต้น ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอนุญาตให้บุคลากรคนใดสามารถเข้าถึงและใช้งานระบบเครือข่ายได้ โดยเฉพาะการใช้ระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless Network หรือ Wi-Fi) ซึ่งควรมีการเข้ารหัสไว้ และติดตั้งระบบไฟร์วอลล์ (Firewall) ทั้งที่จุดเชื่อมต่อเครือข่ายออกสู่ภายนอกและจุดเชื่อมต่อระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายหรือเซิร์ฟเวอร์ของระบบสารสนเทศที่สำคัญของสถานศึกษากับระบบเครือข่ายภายใน เพื่อเป็นการควบคุมและจำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึงจากผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น

6. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านข้อมูล (Information Security) เป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทรัพยากรสารสนเทศประเภทข้อมูลและสารสนเทศโดยเฉพาะ เนื่องจากข้อมูลและสารสนเทศจัดเป็นทรัพยากรที่สำคัญของสถานศึกษาที่บุคลากรทุกคนต้องใช้ร่วมกัน ดังนั้น หากเกิดความเสียหายขึ้นกับข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาหรือองค์การทางการศึกษาปัญหาต่างๆ ก็จะตามมา เป็นต้น

3.3 กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเรื่องที่สถานศึกษาจำเป็นต้องทราบและปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ดังนี้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 หมวด 1 ความผิดกับคอมพิวเตอร์ มีดังนี้ (พระราชบัญญัติ, 2542)

มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้น เป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 8 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 10 ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10

(1) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(2) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (2) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาคี พ.ศ.2549 และมาตรา 35 วรรคหนึ่ง แห่งราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 หมวดที่ 4 ว่าด้วยเรื่องธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาคีฯ ดังต่อไปนี้

มาตรา 35 คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามิผล

ปัจจุบันกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษากฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในด้านของการศึกษา โดยเฉพาะการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ในฐานะ

การบริหารสถานศึกษาในการนำข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นไปใช้จะต้องคำนึงถึงความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ จึงจำเป็นต้องรู้กฎหมาย และมีความรอบคอบในการทำงานและระวังให้มากขึ้น

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

แนวคิดการบริหารความเสี่ยงได้เริ่มมีการนำมาใช้ในธุรกิจประกันภัยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เพื่อให้ในการประเมินและคำนวณเบี้ยประกันความเสี่ยงที่จะสามารถรับผู้ทำประกันได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการทำประกันภัย เป็นการป้องกันการสูญเสียรายได้ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (วิลลพร ไสยวรรณ, 2545 อ้างใน นพตล เจนอักษร, 2556, น. 78) ต่อมาแนวคิดดังกล่าวได้แพร่หลายไปยังธุรกิจอื่นๆ และให้ความสำคัญกับความเสี่ยงในทุกด้านโดยในปี 1956 กัลลาเกอร์ (Russell Gallager) ได้เสนอแนวคิดการบริหารความเสี่ยงใหม่จากมุมมองของนักวิชาการหลายท่านอาทิ สไนเดอร์ (Wayne Snider) แนะนำว่าผู้จัดการธุรกิจประกันมีอาชีพควรเป็นผู้จัดการความเสี่ยงด้วยและ ดีเนนเบิร์ก (Herbert Denenberg) ริเริ่มแนวคิดการบริหารความเสี่ยงโดยพัฒนาจากทฤษฎีของ ฟาโยล (Henry Fayol) ในปี ค.ศ. 1962 บาร์โล (Douglas Barlow) ผู้จัดการความเสี่ยงด้านการประกันของบริษัท Massey Ferguson ในแคนาดาได้พัฒนาแนวความคิด “cost-of-risk” โดยเปรียบเทียบต้นทุนรวมของการประกันกับรายได้สินทรัพย์และส่วนทุน ต่อมาในปี ค.ศ. 1974 แฮมิลตัน (Gustav Hamilton) ผู้จัดการความเสี่ยงของบริษัท statsforegta ในสวีเดน ได้คิดค้น “risk management cycle” ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กัน เริ่มตั้งแต่การประเมินและการควบคุม จนไปถึงการจัดหาเงินทุนและการสื่อสาร ในปี ค.ศ. 1976 นิตยสาร Fortune ได้ตีพิมพ์บทความ “The risk management revolution” โดยเสนอแนะว่าควรมีการประสานหน้าที่การบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานต่างๆภายในองค์กร กว่าที่แนวความคิดในบทความนี้จะเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ต้องใช้เวลามากกว่า 20 ปี ต่อมาในปี ค.ศ. 1987 เหตุการณ์ที่ตลาดหุ้นของสหรัฐอเมริกา ตกอย่างรุนแรงที่สุด หรือ “Black Monday” เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 1987 ทำให้นักลงทุนทั่วโลกตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีอยู่ (Inherent risk) และความผันผวนของตลาดหุ้น และในปีเดียวกันนี้ กรอสส์ (Vernon Grose) ได้นำเสนอหนังสือ “manage risk : systematic loss prevention for executives” ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและการบริหารความเสี่ยงที่ดีที่สุดเล่มหนึ่ง ในปี ค.ศ. 1993 บริษัท GE Capital ได้แต่งตั้ง แลม (James Lam) เป็น “chief risk officer” ซึ่งถือว่าเป็น chief risk officer คนแรก โดยมีหน้าที่ในการจัดการความเสี่ยงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการบริหารความเสี่ยง การดำเนินงานในสำนักงาน การวางแผนธุรกิจและการเงิน และในปี ค.ศ. 1995 กลุ่มบริษัทชั้นนำในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ได้ร่วมกันพัฒนามาตรฐานการบริหารความเสี่ยง risk management standard, AS/NZS 4360, 1995 (มีการทบทวนกันในปี 1999) ซึ่งได้รับความสนใจจากนานาชาติและใช้เป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงกันอย่างแพร่หลาย และในปีเดียวกันที่ประเทศสิงคโปร์ ลีสัน (Nick Leeson) ทำให้ธนาคาร แบริง จำกัด (Barings Bank) ซึ่งเป็นธนาคารที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลกต้องล้มละลาย เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงความโลภ และความล้มเหลวของระบบการควบคุม ทำให้หลายประเทศหันมาให้ความสนใจกับการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (operational risk) กันมากขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ. 2001 เหตุการณ์ก่อการร้ายที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 ส่งผลให้ธุรกิจหลายประเภทเห็น

ความสำคัญและความจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงมากขึ้นโดยเฉพาะความเสี่ยงภายใต้ความไม่แน่นอน และเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง (Felix, 2001) ในปี ค.ศ. 2002 The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission (COSO) ได้จัดทำ “Enterprise Risk Management Framework” ฉบับร่างเพื่อเป็นแม่แบบในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Jerry, 2001)

สืบเนื่องจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลกและเหตุการณ์ความล้มเหลวของธุรกิจขนาดใหญ่ และ/หรือมีประวัติการก่อตั้งที่ยาวนานตามที่ทราบกันดี เช่น ธนาकरแบริง จำกัด บริษัท เอนรอน จำกัด บริษัท เวิร์ลคอม จำกัด เป็นต้น เป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของระบบควบคุมภายในของ องค์กรเหล่านั้นและความไม่มีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน อันเป็นบทเรียนให้กับองค์กร อื่นๆ ที่จะต้องป้องกันตนเองจากความล้มเหลวและสูญเสียทางธุรกิจ จึงมีการผลักดันให้เกิดกระบวนการ ควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในขึ้น โดยมีความสำคัญเพิ่มสูงเป็นทวีคูณ ด้วยการออกกฎระเบียบ จากหน่วยงานกำกับดูแลให้องค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับปฏิบัติตาม ซึ่งในต่างประเทศหน่วยงานที่ทำ หน้าที่กำกับได้มีการประกาศให้องค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับนำหลักการและแนวปฏิบัติตามแนวทาง ของ Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission (COSO) 1992 มาใช้เป็นกรอบในการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (วันเพ็ญ กฤตผล, 2550, น.5 อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2551 น.27)

สำหรับในประเทศไทยนั้นได้มีความตระหนักและตื่นตัวมากยิ่งขึ้นโดยประเทศไทยได้นำ แนวคิดและหลักการดังกล่าวมาปรับใช้ในองค์กรต่างๆ มากขึ้น รวมทั้งในภาคราชการได้แก่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้จัดทำคำแนะนำการนำมาตรฐานการ ควบคุมภายในไปใช้ในเชิงปฏิบัติ ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2544 โดยนำหลักการ 5 องค์ประกอบมาใช้คือ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุมสารสนเทศและการสื่อสาร รวมไปถึงการเฝ้าติดตามประเมิน (วันเพ็ญ กฤตผล, 2550, น. 5 อ้างใน ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2551, น. 28) ในปีพ.ศ. 2546 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดทำหนังสือ “แนวทางการบริหาร ความเสี่ยง” เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กรต่างๆ ซึ่งรวมถึงบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546) และเมื่อเดือนกันยายน 2547 บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการควบคุมภายใน 8 ด้านคือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ การบ่งชี้เหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร การติดตามผล (บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), 2546) อย่างไรก็ตามการบริหารความเสี่ยงที่กล่าวมาข้างต้นส่วนใหญ่ จะมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ความเสี่ยงขององค์กรภาครัฐจะมีความ แตกต่างไปจากความเสี่ยงขององค์กรภาคเอกชนเนื่องจากวิสัยทัศน์และพันธกิจแตกต่างกันอย่างชัดเจน แผนยุทธศาสตร์ขององค์กร ภาคเอกชนจะมุ่งเน้นไปที่การสร้างกำไรสูงสุด ความเสี่ยงทางการเงินจึง เป็นความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรภาคเอกชนไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจาก การลงทุน ความเสี่ยงจากสภาพคล่องทางการเงิน หรือความเสี่ยงด้านสินเชื่อจากธุรกรรมทางการเงิน ในขณะที่แผนยุทธศาสตร์ขององค์กรภาครัฐมุ่งเน้นไปที่การตอบสนองนโยบายรัฐจึงเกี่ยวเนื่องกับ ความเสี่ยงเชิงนโยบายและปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ไม่สามารถบรรลุ เป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งความเสี่ยงทางการเงินนับ เป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงที่

ส่งกระทบให้หน่วยงานราชการไม่สามารถดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ได้สำเร็จเช่นเดียวกัน (นฤมล สอาดโฉม, 2550, น. 155-156)

4.1 แนวทางการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงตามแนวของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามคู่มือการบริหารความเสี่ยงกลุ่มตรวจสอบภายใน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) โดยยึดกรอบการบริหารความเสี่ยงตามแนวทาง COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) มีแนวทางการดำเนินงานโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. วัฒนธรรมองค์กร โดยมีกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่จะทำให้ผลการดำเนินงานขององค์กรไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และภารกิจขององค์กร เพื่อให้ส่วนราชการมีแผนในการจัดการความเสี่ยงหรือรับมือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้องค์กรมีระบบบริหารความเสี่ยงที่เชื่อมโยงกับการพิจารณาผลตอบแทนและ/หรือระบบความดีความชอบของหน่วยงาน ที่นำระบบบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้มีระบบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้น กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้กระบวนการ บริหารความเสี่ยงมีความเหมาะสม สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ และภารกิจของกระทรวงดังนี้ ให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรแบบบูรณาการ โดยการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มาตรฐานเดียวทั่วทั้งองค์กร มีการติดตาม ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง โดยมีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างตลอดเวลา ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำเอกสาร คู่มือ ระเบียบและวิธีการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามอย่างจริงจัง เป้าหมายการบริหารความเสี่ยง จัดให้มีระบบการบริหารที่ดีและเป็นไปอย่างเป็นระบบ และมีองค์ประกอบหลักของการบริหารความเสี่ยงที่ดีและครบถ้วน จัดให้มีระบบบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการบริหารความเสี่ยง และตามหลักเกณฑ์การประเมินผลของกระทรวงการคลังในระยะเวลา 5 ปี สามารถบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และภารกิจขององค์กร และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) ค่าความเสี่ยงโดยรวมที่องค์กรยอมรับเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ซึ่งความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้จะระบุเป็นเป้าหมายค่าเดียวหรือระบุเป็นช่วงก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละปัจจัยเสี่ยง คือระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการหรือผู้บริหารยอมรับได้ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือนโยบายขององค์กร โดยคณะกรรมการหรือผู้บริหารควรกำหนดยุทธศาสตร์ ขององค์กรสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ผู้บริหารองค์กรต้องพิจารณาความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กันและวางระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ให้เป็นแนวทางเดียวกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ การปฏิบัติการภายในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ทำให้ผู้บริหารมั่นใจเพิ่มขึ้นว่า องค์กรยังคงมีความเสี่ยงที่ยอมรับได้และจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแน่นอน

2. โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในระบบการบริหารความเสี่ยง การจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากต้องจัดให้ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงาน และระดับนโยบายได้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) การบริหารความเสี่ยง เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับเพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้ 2.1) ผู้บริหารระดับสูง ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานการบริหารความเสี่ยงและกำกับดูแลให้มีการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง 2.2) กรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ อำนวยการ และเสนอแนะ ให้ความเห็น และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงรวมทั้งควบคุม และกำกับดูแลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้บรรลุเป้าหมายตามภารกิจการจัดตั้งองค์กร 2.3) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักและตามคำของงบประมาณ อำนวยการ เสนอแนะ ให้ความเห็น และคำปรึกษาในการดำเนินการตามตัวชี้วัด ผลักดัน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง 2.4) คณะทำงานบริหารความเสี่ยง ทำหน้าที่ ระบุปัจจัยเสี่ยง กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง จัดทำรายงานสรุปผลการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ประชาสัมพันธ์แผนการบริหารความเสี่ยง ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการ และรายงานสรุปการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง กรรมการอำนวยการ และผู้บริหารระดับสูง 2.5) ผู้บริหารระดับสำนัก/กลุ่ม/หน่วย/ฝ่าย ทำหน้าที่ศึกษาทำความเข้าใจกับการบริหารความเสี่ยง ให้ความรู้กับบุคลากรในหน่วยงานและจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ 2.6) บุคลากรในหน่วยงาน ทำหน้าที่ ทำความเข้าใจและดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง

3. กระบวนการบริหารความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการบริหารความเสี่ยง ดังนี้ 3.1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring)

4. ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ โครงสร้างและระบบบริหารความเสี่ยง วิธีการดำเนินงาน/เครื่องมือที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง รวมถึงข้อมูลและการสื่อสารภายในองค์กร

4.2 ความหมายของความเสี่ยง

ผู้บริหารต้องรู้จักบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับพอเหมาะหรือสามารถแก้ไขได้ การบริหารความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกๆ กระบวนการของการทำงาน เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการ จึงจำเป็นต้องสร้างมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงต่างๆ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคำว่า ความเสี่ยง (Risk) ไว้มากมาย แตกต่างกันไปแต่แนวคิดไว้ดังนี้

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบ หากเป็นทางลบจะก่อให้เกิดความผิดพลาดความเสียหาย

การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้การดำเนินงานขององค์กรไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์และผลกระทบ (Impact) ที่จะได้รับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น. 3)

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลในด้านลบที่ไม่ต้องการ ดังนั้นการตัดสินใจกระทำใดๆ โดยไม่มีข้อมูล หรือไม่มีการวางแผนใดๆ จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการเสี่ยงตัดสินใจในสภาวะของความเสี่ยง (สำนักงาน ก.พ.ร., มปท., 2521, น. 37)

ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือหน่วยงานนั้น ๆ (ธร สุนทรายุทธ, 2550, อังไฉน เรียงรัตน์ ไชยโรจน์, 2556, น. 15)

ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ / การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของแผนงาน/โครงการที่สำคัญในแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์ตามที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของส่วนราชการ (สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557, น. 1)

จากความหมายของความเสี่ยงที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าความเสี่ยงหมายถึงภาวะหรือสถานการณ์ที่มีอุปสรรคหรือการสูญเสียโอกาส ซึ่งจะมีผลกระทบทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.3 การบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยงเป็นโอกาสหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานและอาจทำให้หน่วยงานไม่สามารถดำเนินตามเป้าหมายหรือดำเนินการให้บรรลุเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายและเกิดความไม่แน่นอนขึ้นได้ตลอดเวลา ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร กระบวนการ และเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการควบคุมได้ ส่วนความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกได้แก่ ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการเมือง สังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ

การบริหารความเสี่ยง คือ กระบวนการซึ่งทุกคนในองค์กรไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับใดหรือบุคลากรในงานส่วนไหนต่างต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการหาและให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการคาดการณ์ เพื่อการตัดสินใจในการเลือกยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนงาน และจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเป้าหมายเพื่อที่จะให้การปฏิบัติงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ หรือลดผลของความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นอันจะมีผลต่อความสูญเสียขององค์กร (สำนักงาน ก.พ.ร., มปท., 2552, น. 37)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์

หรือเป้าหมายของหน่วยงานเป็นสำคัญ (สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557, น. 1)

การบริหารความเสี่ยง คือ วิธีการบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์และลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารความเสี่ยงในองค์กรถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารทั่วไป การบริหารจัดการองค์กรจึงอาจแบ่งออกได้เป็นสามส่วนใหญ่ๆ คือ การจัดการทางกลยุทธ์ การจัดการทางการดำเนินงาน การจัดการด้านความเสี่ยง (นฤมล สอาดโณม, 2550, น. 10)

การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดการกระบวนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายโดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสี่ยง ตรวจสอบ ติดตามและควบคุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (ดวงใจ ช่วยตะกูล, 2551, น. 25)

สรุป การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่คณะกรรมการ ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในองค์กร ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง

5. กระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

กระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) หมายถึง เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาที่กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปีของส่วนราชการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา และครูบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน โดยมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการบริหารความเสี่ยง

2. ระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง เป็นการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยง มีการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อหรืออาจสร้างความเสียหาย ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามกฎหมายจัดตั้งส่วนราชการ และเป้าหมายตามแผนการปฏิบัติการประจำปีของส่วนราชการ ในการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษา ได้แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และสถานะขององค์กร (2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานต่างๆ ขั้นตอนโดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงานเป็นต้น (3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ (4) ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk : C) หรือ (Event Risk) คือ ความ

เสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

3. ประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการ สื่อสารหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผล และแจ้งเวียนให้ทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ ทั้งนี้แผนการบริหารความเสี่ยงควรกำหนดกิจกรรมหรือ แผนปฏิบัติการ ที่จะได้แก้ไข ลดหรือป้องกันความเสี่ยงในครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน และความเสี่ยงด้านกฎระเบียบต่างๆ

4. การจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) หมายถึง การดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และให้มีการกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนทุกกิจกรรม รวมทั้งพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกขึ้นหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ในระหว่างดำเนินการและนำเสนอผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

5. การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring) หมายถึง การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงโดยระบุผลการประเมินความเสี่ยงจากที่ได้ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง โดยจำแนกระหว่างปัจจัยเสี่ยงที่สามารถควบคุมหรือบริหารจัดการและปัจจัยเสี่ยงที่ยังไม่สามารถควบคุมหรือบริหารจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนเพื่อใช้ในการดำเนินงานในปีต่อไปและนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการ

การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามคู่มือการบริหารความเสี่ยงของกลุ่มตรวจสอบภายใน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, น. 18) ตามขั้นตอนกระบวนการบริหารความเสี่ยงแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) เพื่อให้มั่นใจว่ามีการเลือกวัตถุประสงค์สำคัญที่เชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์หรือภารกิจขององค์กรกับกลยุทธ์และแผนงานที่รองรับในระดับต่างๆ เพื่อนำมาบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี ควรประกอบด้วยตัวชี้วัดและเป้าหมายของความสำเร็จที่ผู้บริหารต้องการให้เกิดขึ้น การกำหนดวัตถุประสงค์และตัววัดความสำเร็จจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ต้องมีก่อน จึงจะสามารถระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และช่วยในการกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนจากตัววัดความสำเร็จที่ยอมรับได้

จากความหมายของความเสี่ยง หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่อาจเกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ ดังนั้นในขั้นตอนแรกจึงควรที่จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด สำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) แบ่งออก 2 ระดับ คือ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ระดับองค์กร เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามแผนงานหลัก (แผนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) โดยทำการระบุสถานะปัจจุบันของการดำเนินงานตามเป้าหมายเพื่อให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงในอันที่จะทำให้ไม่สามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ในระดับสำนักหรือกลุ่มภารกิจจะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามพันธกิจของแต่ละสำนักหรือกลุ่มภารกิจ และ

สถานะปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะทำให้พันธกิจของสำนักงานหรือกลุ่มภารกิจ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5.2 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) เป็นการค้นหาความเสี่ยงและสาเหตุหรือ ปัจจัยของความเสียหายในทาง โครงการ กิจกรรม หรือกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นการพิจารณาว่ามี สิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่อาจจะเป็นอุปสรรคและทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ทั้งในระดงองค์กรและระดับกิจกรรม โดยควรเน้นค้นหาความเสี่ยงจากงาน โครงการ กิจกรรม กระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นงานหลักขององค์กร โดยศึกษาจากข้อมูลสถิติ ของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น การสำรวจในปัจจุบันหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ในการบริหาร ความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) ความ เสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงาน ที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผล กระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และสถานะขององค์กร (2) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆขั้นตอนโดยครอบคลุมถึงปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรในการปฏิบัติงาน เป็นต้น (3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเบิกจ่ายงบประมาณ ไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกต้อง งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่ เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ (4) ความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk : C) หรือ (Event Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตาม กฎระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการ ปฏิบัติงาน

5.3 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หลักจากได้ระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น แล้วใน 2 ขั้นตอนต่อไปคือการประเมินความเสี่ยง ซึ่งเป็นการคาดคะเนโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จากความเสี่ยงนั้น และประเมินว่าความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความรุนแรงอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้ นำมาจัดลำดับความสำคัญ โดยในการประเมินความเสี่ยงจะทำการประเมินระดับความความเสี่ยง ก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง (Inherent Risk) เป็นการประเมินระดับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลง หลังการควบคุมหรือการบริหารจัดการที่มีอยู่ (Residual Risk) ซึ่งหากความเสี่ยงยังคงสูงกว่าระดับที่ ยอมรับได้ก็จำเป็นจะต้องทำการบริหารจัดการเพิ่มเติม เพื่อให้ลดลงไปอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การประเมิน ระดับความเสี่ยงจะพิจารณาองค์ประกอบ 2 ประการ ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) การนำเอาองค์ประกอบทั้งสองมาพิจารณารวมกันจะทำให้ทราบถึง ระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งใช้เป็นตัวชี้วัดความสำคัญของความเสี่ยงนั้น

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่ความเสี่ยงหรือ เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น ซึ่งในการพิจารณาระดับของโอกาสที่จะเกิดขึ้นมักจะใช้ข้อมูลที่ผ่านมาอย่างไร ก็ตามในกรณีที่เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อน อาจจะใช้ข้อมูลของเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกันที่ได้ เคยเกิดขึ้นในหน่วยงานอื่น ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า หรือประสบการณ์ของผู้ประเมิน

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบหรือความเสียหายจากความเสี่ยงที่จะ เกิดขึ้นซึ่งอาจเป็นมูลค่าความเสียหาย ความมีนัยสำคัญต่อเป้าหมาย ความอ่อนไหว (Sensitive) ต่อ

ผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งในการพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดตามมา ต้องครอบคลุมผลกระทบด้านต่างๆ ดังนี้เช่น ผลกระทบด้านการเงิน ผลกระทบด้านความปลอดภัย ผลกระทบด้านชื่อเสียงองค์กร ผลกระทบด้านลูกค้า ผลกระทบด้านความสำเร็จ ผลกระทบด้านบุคลากร เป็นต้น เมื่อได้ระดับความเสี่ยงแล้ว ควรนำความเสี่ยงที่มีความรุนแรงมาก สามารถก่อให้เกิดความเสียหายได้มาก มีโอกาสในการเกิดสูง มาเร่งจัดการก่อนข้ออื่นๆ ส่วนความเสี่ยงที่ไม่รุนแรงมีโอกาสเกิดได้น้อย จะจัดเป็นความเสี่ยงที่ไม่ต้องดำเนินการใดๆ ในกรณีมีงบประมาณ กำลังคนหรือเวลาจำกัด การจัดอันดับความเสี่ยงจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างถูกต้องโดยเลือกการวัดความเสี่ยงที่มีความรุนแรงมาก และมีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยไปหาความเสี่ยงที่ไม่รุนแรงและโอกาสเกิดขึ้นไม่บ่อย

5.4 การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) หลังจากประเมินความเสี่ยงในขั้นตอนที่ 3 และมีการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงแล้วจะมีการกำหนดมาตรการตอบสนองความเสี่ยง หรือแผนการจัดการความเสี่ยง คือ การหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับจัดการแต่ละความเสี่ยงให้ลดความรุนแรงลง เกิดขึ้นได้น้อยลง หรือกำหนดมาตรการการควบคุมดูแลไม่ให้เกิดระดับอันตราย เป็นการกำหนดแผนการจัดการเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ คือ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยง การลดความเสี่ยง การยอมรับความเสี่ยง เป็นต้น

5.5 การรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring) เป็นการติดตามและสอบทานผลการบริหารความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบ ระบบในการรายงานเพื่อติดตามแนวทางในการจัดการความเสี่ยงสามารถติดตามโดยใช้แบบฟอร์มรายงานการติดตามแนวทางการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการติดตามมาตรการในการจัดการความเสี่ยงที่เพิ่มเติมนตามช่วงเวลาเป็นรายเดือน หรือไตรมาส หรือตามความเหมาะสม โดยทำการระบุความคืบหน้าของการจัดการความเสี่ยง (ร้อยละความสำเร็จเทียบกับแผน) ปัญหาและแนวทางการแก้ไขและผู้ทำการสอบทานเพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงนั้น จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการตรวจสอบและติดตามเป็นระยะๆ จึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 283 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่รับผิดชอบในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาจำนวน 1,415 คน วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การวิเคราะห์แนวทางการบริหารความเสี่ยง การพิจารณาวิธีการได้มาซึ่งการบริหารความเสี่ยงใช้รูปแบบการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ

แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปอร์เซ็นไทล์ การทดสอบค่า t การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของเซฟฟา การวิเคราะห์ตัวประกอบ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัยความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมืองและในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงินควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านความมั่นใจทางการศึกษาควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคีคือชุมชน ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียนผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

บุญยง ธรรมสอาด (2552) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา จำนวน 325 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเครือข่าย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับแรก อันดับที่สองได้แก่ ด้านโปรแกรมการใช้งาน และการบริหารจัดการสารสนเทศมีระดับการปฏิบัติอยู่ระดับน้อย 2) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ มีปัญหาอยู่ในระดับแรก อันดับที่สอง ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสารสนเทศและด้านโปรแกรมการใช้งาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ศราวดี ม่วงสด (2552) ได้ศึกษา สภาพการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 การศึกษา

ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหาร 103 คน ครูผู้ดูแลด้านเทคโนโลยี 103 คน และครูผู้สอน 103 คน จากสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 309 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยง 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบสมมติฐานใช้ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ผลการศึกษา

1) สภาพการมีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีโทรศัพท์ และทุกโรงเรียนมีระบบเครือข่ายและมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โรงเรียนส่วนใหญ่มีการใช้ข้อมูลร่วมกันภายในโรงเรียนผ่านเครื่องแม่ข่าย และมีเว็บไซต์ของโรงเรียน ส่วนด้านครุภัณฑ์และอุปกรณ์ พบว่าทุกโรงเรียนมีคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารและการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของขนาดโรงเรียน ด้านโปรแกรมการใช้งาน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีระบบปฏิบัติการ ของเครื่องแม่ข่าย ทุกโรงเรียนมีโปรแกรมประยุกต์เพื่องานสำนักงาน โปรแกรมประเภทเว็บเบราว์เซอร์ และโปรแกรมบริหารข้อมูลทะเบียนนักเรียน ด้านครูผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มีครูที่มีวุฒิเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงร้อยละ 32.9

2) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษา ด้านการบริหารการศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารการศึกษาแบ่งเป็น 4 งาน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้ในงานบริหารทั่วไป รองลงมาคือ งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบุคคล ตามลำดับ ด้านการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกรายการ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ใช้ในการ เตรียมการสอน รองลงมาคือ ใช้ในการพัฒนาสื่อการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

3) เมื่อเปรียบเทียบ สภาพการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัชชิตญา ปัทมทัตตานนท์ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับการจัดการความเสี่ยงและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความเสี่ยงกับประสิทธิภาพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี และศึกษาการจัดการความเสี่ยงที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม จำนวน 191 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 97 คน 2) ครูผู้รับผิดชอบการจัดการความเสี่ยงสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 94 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการ ความเสี่ยงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีระดับความสำคัญ อยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความเสี่ยงของผู้บริหาร

สถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 3) การจัดการความเสี่ยงส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานีอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

เธียรรัตน์ ไชโยโรจน์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และนำผลการวิจัยเชิงปริมาณมาพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารความเสี่ยง โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้บริหาร รองผู้อำนวยการ และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 425 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือรองผู้อำนวยการเพื่อรับรองและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการวิเคราะห์เนื้อหาใช้ (PNI modified) ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารความเสี่ยง ผลการวิจัย พบว่าแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครมีแนวทางการบริหารตามลำดับดังนี้ (1) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) (2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (3) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) (4) การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) (5) การกำกับและควบคุมความเสี่ยง (Risk Monitor and Control)

สมชิต บรรทิต (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 และเพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยมีตัวแปรที่ศึกษา คือ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จำนวน 248 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเอฟ (F-test) ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วปรากฏว่าการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าราชการครูที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านการเงิน ส่วนข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และมีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ 3) การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านกลยุทธ์แตกต่างกัน ส่วนการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ ไม่แตกต่างกัน

ศิรินทร์ทิพย์ ชาลีวรรณ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (2) ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 327 คน เป็นครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่สอนปีการศึกษา 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแบบมาตรประมาณค่า มีค่าความเที่ยง .91 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สารสนเทศ แบบมาตรประมาณค่า มีค่าความเที่ยง .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับดังนี้ การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดนโยบายด้านสารสนเทศจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (2) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

อุทัย แคนพันธ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใน

การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จำนวน 543 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตและการติดต่อสื่อสารและด้านการใช้คอมพิวเตอร์กับการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านข้อมูลและสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตและการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตและการติดต่อสื่อสาร และด้านการใช้คอมพิวเตอร์กับการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านข้อมูลและสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัสรินทร์ อัครสิทธิรุจน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบนและเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน โดยวิจัยจากประชากรคือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 112 อำเภอ จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ประกอบด้วยระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และระดับผลกระทบความเสี่ยง ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย (μ) ผลการวิจัยพบว่า ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้าน ($\mu = 1.94$) ระดับผู้กระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้านเมื่อพิจารณาภาพรวมและ รายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้าน ($\mu = 1.86$) ระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ ผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบนของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ระดับน้อย ทุกด้าน ($\mu = 3.60$) และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน ควรมีการวางแผนการจัดการที่ดี และชัดเจน มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การใช้สารสนเทศ จัดการระบบข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดหาคัดเลือกเทคโนโลยีที่ตรงกับผู้ปฏิบัติงานและมีการตรวจสอบ บำรุงรักษาตลอดการใช้งาน อย่างมีระบบต่อเนื่อง

มนัสนันท์ สงวนแสง (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรี- อยุธยา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อ การบริหารงานโรงเรียน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโรงเรียนกับปัจจัยความเสี่ยงด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียน และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงาน วิทยาลัยจากปัจจัยด้านอุปกรณ์ (Hardware) ปัจจัยด้านโปรแกรม (Software) ปัจจัยด้านบุคลากร (People ware) ปัจจัยด้านกระบวนการ (Procedure ware) ปัจจัยด้านข้อมูล (Data ware) และปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หน้าที่งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์อย่างง่าย และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการศึกษา พบว่า (1) ปัจจัยด้าน อุปกรณ์ (Hardware) ปัจจัยด้านโปรแกรม (Software) ปัจจัยด้านบุคลากร (People ware) ปัจจัย ด้านกระบวนการ (Procedure ware) ปัจจัยด้านข้อมูล (Data ware) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก (2) พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กับการบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง -.01 ถึง .93 โดยตัวแปรมี ทั้งความสัมพันธ์แบบมีทิศทางบวกและทิศทางลบ ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ ตัวแปรงานธุรการ กับงานกิจกรรมนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .93 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 (3) พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ปัจจัยกับตัวเกณฑ์ มีค่าเท่ากับ .56 ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .55 และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของ ตัวพยากรณ์ รวมทั้งค่าคงที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวแปร ยกเว้น ตัวแปรปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อม ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอำนาจ

พยากรณ์การบริหารงานโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านข้อมูล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านอุปกรณ์ โดยปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยรวมกันสามารถทำนายการบริหารงานโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ 31.60 เปอร์เซ็นต์

ตั้งสมการพยากรณ์การบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 151 สถานศึกษา โดยแบ่งย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 151 คน และกลุ่มครูผู้สอน 1,281 คน จำนวนรวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 1,432 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 457 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน จำนวน 151 คน โดยวิธีการเจาะจง

1.2.2 กลุ่มครูผู้สอน ประกอบด้วย ครูผู้สอน 306 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์	1,432	
- ผู้บริหารสถานศึกษา		151
- ครูผู้สอน		306
รวม	1,432	457

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน วิทยฐานะ ในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยง ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932, pp. 1-55) โดยแบ่งออกเป็น มี 7 ระดับ

- 7 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงสูงสุด
- 6 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงสูง
- 5 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง
- 4 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงปานกลาง
- 3 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ
- 2 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงต่ำ
- 1 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงในระดับที่ไม่มีความเสี่ยง

3. การสร้างเครื่องมือและประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยมีวิธีการและขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 11 ขั้นตอนด้วยกัน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา ประถมศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด

3.2 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

3.3 กำหนดประเด็นเนื้อหาและตัวบ่งชี้ที่ต้องการทราบ

3.4 เขียนข้อคำถาม โดยการร่างข้อคำถามแต่ละข้อตามประเด็นและตัวบ่งชี้ที่กำหนด

3.5 เรียงข้อคำถามและจัดรูปแบบ นำข้อคำถามแต่ละข้อคำถามแต่ละข้อมาจัดเรียงรวมกันเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด พร้อมทั้งมีการชี้แจงการตอบไว้อย่างชัดเจน

3.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.7 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

3.8 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุง และผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา คำนวณค่าอิสระ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ให้ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา และตรวจสอบความตรง (Validity) ด้านเนื้อหาเพื่อปรับปรุง แก้ไขโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์ (Index of item objective congruence : IOC) ซึ่งปรากฏว่าทุกข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.994 (ดังแสดงใน ภาคผนวก ง)

3.9 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาร่วมกับ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา คำนวณค่าอิสระ ให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนหรือครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

3.10 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) (Cronbach, 1951, pp. 297–334) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในตอนที 2 เท่ากับ 0.994 (ดังแสดงในภาคผนวก ง)

3.11 ปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา คำนวณค่าอิสระ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตขอความร่วมมือในการศึกษา คำนวณค่าอิสระจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ประสานขออนุญาตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการวิเคราะห์มาศึกษาความคิดเห็น กระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ และขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดดังกล่าว

4.3 นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลและแบบสอบถามส่งให้สถานศึกษาผ่านทาง ไปรษณีย์ และนัดหมายวันส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ เมื่อถึงวันครบกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์แล้วหากยังมีสถานศึกษาใดที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามจะใช้วิธีการติดตามโดยทวงถามทางระบบรับส่งหนังสือราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เป็นรายสถานศึกษา การจัดทำข้อมูลเมื่อได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดทุกฉบับ ของผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมทั้งหมด 457 ฉบับ คิดเป็น 100% ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) และค่าสถิติ T - test เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำไปแปลความหมายตามเกณฑ์ของลิเคอร์ท (Likert, 1932, pp. 1-55) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 6.16 – 7.00	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงสูงสุด
ค่าเฉลี่ย 5.30 – 6.15	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงสูง
ค่าเฉลี่ย 4.44 – 5.29	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง
ค่าเฉลี่ย 3.58 – 4.43	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 2.72 – 3.57	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ
ค่าเฉลี่ย 1.86 – 2.71	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงต่ำ
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.85	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับที่ไม่มีความเสี่ยง

ตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบเกี่ยวกับความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ โดยการใช้การเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ ความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และการรายงานและติดตามผล และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทดลองไป 457 ฉบับ ได้รับคืนมา 457 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงไว้ในรูป ตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (457 คน)	ร้อยละ (100.00)
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	151	33.04
ครูผู้สอน	306	66.96
รวม	457	100.00
วิทยฐานะ		
เชี่ยวชาญ	1	0.22
ชำนาญการพิเศษ	222	48.58
ชำนาญการ	64	14.00
ไม่มีวิทยฐานะ ครู (ค.ศ.1)	89	19.47
ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)	81	17.72
รวม	457	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา กระบวนการบริหาร ความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 457 คน แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 33.04 และครูผู้สอนจำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 66.96 เมื่อพิจารณาเป็นวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.22 ชำนาญการพิเศษจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 48.58 ชำนาญการจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 ไม่มีวิทยฐานะ ครู (ค.ศ.1) จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 และ ไม่มีวิทยฐานะ(ครูผู้ช่วย) จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 17.72

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ได้แสดงไว้ในรูปของตารางที่ 4.2 ถึง 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา 5 ขั้นตอนเป็นรายด้าน

ผลกระทบด้านกระบวนการบริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
1. กำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง	3.91	1.63	ปานกลาง
2. การระบุความเสี่ยง	3.88	1.75	ปานกลาง
3. การประเมินความเสี่ยง	3.89	1.70	ปานกลาง
4. การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	3.82	1.63	ปานกลาง
5. การรายงานและติดตามผล	3.85	1.66	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.87	1.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าระดับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารความเสี่ยงเรียงลำดับจากความสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.63) ด้านการระบุความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.75) ด้านการประเมินความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.70) ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.63) และ ด้านการรายงานและติดตามผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.66)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง

การกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.87	1.68	ปานกลาง
2. มีการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.74	1.62	ปานกลาง
3. มีการกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับยอมรับได้	3.94	1.55	ปานกลาง
4. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.84	1.62	ปานกลาง
5. มีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.94	1.63	ปานกลาง
6. มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.01	1.67	ปานกลาง
7. มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา	4.03	1.66	ปานกลาง
รวม	3.91	1.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 โดยภาพรวมพบว่าความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.63) ซึ่งพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการบริหารความเสี่ยงเรียงลำดับจากความเสี่ยงสูงไปหาต่ำ ดังนี้ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 1.66) การติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการ

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 1.67) การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 1.63) การกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับยอมรับได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 1.55) การกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.68)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
8. มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.95	1.62	ปานกลาง
9. มีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามแบบแผนอยู่เสมอ	3.91	1.68	ปานกลาง
10. มีการปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาเสมอ	3.96	1.64	ปานกลาง
11. มีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีตามแผนปฏิบัติราชการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.85	1.77	ปานกลาง
12. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายงานในหน้าที่ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.91	1.66	ปานกลาง
13. มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจมีผลกระทบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา	3.95	1.60	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การระบุความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
14. มีการนำความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรม มาเผยแพร่ ให้บุคลากรในสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอ	3.87	1.82	ปานกลาง
15. มีการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เช่น มีประสิทธิภาพการใช้งาน รองรับโปรแกรมการใช้งาน	3.95	1.80	ปานกลาง
16. มีการตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอในสถานศึกษา	3.91	1.72	ปานกลาง
17. มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ	4.03	1.73	ปานกลาง
18. มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.91	1.68	ปานกลาง
19. มีการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแนวทางการใช้เงินอุดหนุนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.77	1.76	ปานกลาง
20. มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์	3.72	1.91	ปานกลาง
21. มีการสรุปผลและรายงานผลการใช้งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีในสถานศึกษา	3.74	1.85	ปานกลาง
22. มีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย	3.74	1.95	ปานกลาง
23. มีการกำกับติดตาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	3.81	1.83	ปานกลาง
24. มีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมการใช้งานว่าถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ถูกระเบียบต่อไป	3.89	1.75	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การระบุความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
25. มีการรายงานการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรฐานความปลอดภัย	3.92	1.71	ปานกลาง
รวม	3.88	1.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 โดยภาพรวมพบว่าความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการระบุความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารความเสี่ยงเรียงลำดับความเสี่ยงสูงไปหาลำดับต่ำ ดังนี้ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 1.73) มีการปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 1.64) มีการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยี สารสนเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เช่น มีประสิทธิภาพการใช้งาน รองรับโปรแกรมการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.80) มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.62) มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจมีผลกระทบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 1.60) มีการรายงานการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรฐานความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 1.71) มีการตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.72) มีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามแบบแผนอยู่เสมอ และ มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.68)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
26. มีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.81	1.78	ปานกลาง
27. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.97	1.79	ปานกลาง
28. มีการวิเคราะห์อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อยู่เสมอ	3.86	1.69	ปานกลาง
29. มีการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณด้านการบำรุงรักษาที่อาจส่งผลกระทบในการทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.90	1.68	ปานกลาง
30. มีการประเมินระเบียบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.86	1.68	ปานกลาง
31. มีการชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทราบถึงผลการประเมินความพร้อมของอุปกรณ์และโปรแกรมใช้งานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนำไปใช้งาน	3.92	1.60	ปานกลาง
รวม	3.89	1.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารความเสี่ยงเรียงลำดับความเสี่ยงจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 1.79) มีการชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทราบถึงผลการประเมินความพร้อมของอุปกรณ์และโปรแกรมใช้งานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนำไปใช้งาน มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 1.60) มีการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณด้านการการบำรุงรักษาที่อาจส่งผลกระทบในการทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 1.68) มีการวิเคราะห์อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 1.69) มีการประเมินระเบียบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 1.68) มีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 1.78)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
32. มีการวางแผนเพื่อลดระดับโอกาสด้านความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.84	1.61	ปานกลาง
33. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา	3.87	1.57	ปานกลาง
34. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการลดหรือควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา	3.83	1.64	ปานกลาง
35. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการการถ่ายโอนความเสี่ยงในสถานศึกษา	3.76	1.63	ปานกลาง
36. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานศึกษา	3.83	1.67	ปานกลาง
รวม	3.82	1.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 โดยภาพรวมพบว่าความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการจัดการและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารความเสี่ยงเรียงลำดับความเสี่ยงจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.57) มีการวางแผนเพื่อลดระดับโอกาสด้านความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.61) มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.67) มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการลดหรือควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.64) มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการการถ่ายโอนความเสี่ยงในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.63)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเสี่ยงกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการรายงานและติดตามผล

การรายงานและติดตามผล	\bar{X}	S.D.	ระดับความเสี่ยง
37. มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.79	1.64	ปานกลาง
38. มีการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.88	1.65	ปานกลาง
39. มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของมาตรการควบคุมที่สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัด	3.88	1.65	ปานกลาง
40. สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	3.89	1.70	ปานกลาง
รวม	3.85	1.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 โดยภาพรวมพบว่าความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ด้านรายงานและติดตามผล มีความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 1.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการบริหารความเสี่ยงเรียงลำดับความเสี่ยงจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.66) มีการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาและมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของมาตรการควบคุมที่สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 1.65) มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 1.64)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 2 ประเภท ด้วยสถิติ t - test ดังนี้

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา

ผลกระทบด้านกระบวนการบริหาร	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง	4.44	1.41	3.65	1.49	5.493
2. การระบุความเสี่ยง	4.39	1.47	3.62	1.56	4.991
3. การประเมินความเสี่ยง	4.38	1.52	3.65	1.60	4.695
4. การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	4.36	1.43	3.56	1.56	5.268
5. การรายงานและติดตามผล	4.36	1.53	3.60	1.56	4.953
ผลรวม	4.39	1.42	3.61	1.50	5.264

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 1.42) และครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน คือ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.50)

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง

การกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน(306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.37	1.59	3.62	1.67	4.568
2. มีการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.29	1.56	3.47	1.59	5.234
3. มีการกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับยอมรับได้	4.47	1.43	3.68	1.54	5.308
4. มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.37	1.47	3.58	1.63	5.027
5. มีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.48	1.52	3.68	1.63	5.056
6. มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.57	1.56	3.74	1.66	5.132
7. มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา	4.56	1.62	3.77	1.63	4.882
รวม	4.44	1.41	3.65	1.49	5.493

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา พบว่า ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 1.41) และครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง คือ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.49)

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ การระบุความเสี่ยงจำแนกตามตำแหน่ง

การระบุความเสี่ยง	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
8. มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.42	1.56	3.72	1.60	4.423
9. มีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามแบบแผนอยู่เสมอ	4.44	1.64	3.64	1.64	4.861
10. มีการปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.40	1.52	3.75	1.66	4.090
11. มีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีตามแผนปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.38	1.64	3.59	1.77	4.644
12. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายงานในหน้าที่ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.42	1.59	3.65	1.64	4.792
13. มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจมีผลกระทบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา	4.43	1.45	3.72	1.61	4.603

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การระบุความเสี่ยง	ผู้บริหาร(151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
14. มีการนำความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรม มาเผยแพร่ให้บุคลากรในสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอ	4.40	1.73	3.60	1.82	4.497
15. การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เช่น มีประสิทธิภาพการใช้งานรองรับโปรแกรมการใช้งาน	4.48	1.73	3.68	1.78	4.531
16. มีการตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอในสถานศึกษา	4.38	1.62	3.67	1.72	4.192
17. มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ	4.52	1.66	3.79	1.71	4.300
18. มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.37	1.64	3.68	1.66	4.187
19. มีการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแนวทางการใช้เงินอุดหนุนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.30	1.69	3.51	1.73	4.665
20. มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์	4.22	1.87	3.47	1.88	4.031
21. มีการสรุปผลและรายงานผลการใช้งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.23	1.84	3.49	1.81	4.046
22. มีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย	4.36	1.90	3.43	1.91	4.874
23. มีการกำกับติดตาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	4.35	1.74	3.54	1.81	4.569

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การระบุความเสี่ยง	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
24. มีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี และโปรแกรมการใช้งานว่าถูกต้องตาม กฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ถูกระเบียบต่อไป	4.47	1.61	3.60	1.74	5.120
25. มีการรายงานการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรฐานความปลอดภัย	4.37	1.65	3.70	1.70	4.039
รวม	4.39	1.47	3.62	1.56	4.991

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษา ประถมศึกษา ด้านระบุความเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 1.47) และ ครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลางเช่นกัน คือ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.56)

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับ ครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
26. มีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.32	1.67	3.56	1.78	4.354
27. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของ ความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใน สถานศึกษา	4.46	1.73	3.74	1.77	4.129
28. มีการวิเคราะห์อุปกรณ์เทคโนโลยี สารสนเทศด้านการพร้อมใช้อยู่เสมอ	4.38	1.60	3.60	1.68	4.754

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การประเมินความเสี่ยง	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
29. มีการจัดลำดับความสำคัญของ งบประมาณด้านการการบำรุงรักษาที่อาจ ส่งผลกระทบต่อในการทำงานด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.40	1.58	3.66	1.68	4.493
30. มีการประเมินระเบียบด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.35	1.60	3.62	1.67	4.468
31. มีการชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทราบถึงผลการ ประเมินความพร้อมของอุปกรณ์และ โปรแกรมใช้งานอย่างเป็นลายลักษณ์ อักษรก่อนนำไปใช้งาน	4.37	1.55	3.70	1.59	4.293
รวม	4.38	1.52	3.65	1.60	4.695

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษา ประถมศึกษา ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 1.52) และครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลางเช่นกัน คือ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.60)

ตารางที่ 4.12 ผลเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

การจัดการและจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยง	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
32. มีการวางแผนเพื่อลดระดับโอกาสด้าน ความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษา	4.37	1.51	3.58	1.60	5.100
33. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ ยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.40	1.43	3.60	1.57	5.278
34. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการลด หรือควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.39	1.54	3.56	1.62	5.256
35. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการการ ถ่ายโอนความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.30	1.48	3.49	1.64	5.088
36. มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ หลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานศึกษา	4.32	1.57	3.58	1.67	4.555
รวม	4.36	1.43	3.56	1.56	5.268

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 1.43) และครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ คือ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.56)

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการรายงานและติดตามผล

การรายงานและติดตามผล	ผู้บริหาร (151)		ครูผู้สอน (306)		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
37. มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.29	1.59	3.54	1.61	4.698
38. มีการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.39	1.62	3.63	1.61	4.711
39. การตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของมาตรการควบคุมที่สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัด	4.37	1.59	3.59	1.61	4.90
40. สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	4.40	1.60	3.63	1.69	4.661
รวม	4.36	1.53	3.60	1.56	4.953

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการรายงานและติดตาม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง (\bar{X} = 4.36 ,S.D. = 1.53) และครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลางเช่นกัน (\bar{X} = 3.60 ,S.D. = 1.56)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ

4.1 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 5 ประเภท ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และเปรียบเทียบเป็น รายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe) ดังนี้

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ ที่พบมากในสถานศึกษา

ผลกระทบด้าน กระบวนการบริหาร	เชี่ยวชาญ		ชำนาญการ พิเศษ		ชำนาญการ		ไม่มีวิทย ฐานะ ครู (ค.ศ.1)		ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)		รวม		F	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. กำหนดวัตถุประสงค์ของ ความเสี่ยง	4.86	-	4.23	1.54	3.94	1.53	3.66	1.42	3.25	1.21	3.91	1.51	7.402*	.000
2. การระบุความเสี่ยง	4.81	-	4.61	1.78	4.52	1.95	4.31	1.71	3.60	1.48	4.36	1.77	5.150*	.000
3. การประเมินความเสี่ยง	5.67	-	4.13	1.60	4.03	1.75	3.81	1.53	3.17	1.39	3.89	1.61	6.133*	.000
4. การจัดการและจัดทำแผน บริหารความเสี่ยง	4.40	-	4.09	1.56	3.92	1.69	3.73	1.48	3.13	1.36	3.82	1.56	6.086*	.000
5. การรายงานและติดตามผล	5.75	-	4.09	1.63	3.93	1.63	3.83	1.42	3.14	1.44	3.85	1.59	5.974*	.000
ผลรวม	4.75	-	4.12	1.52	3.99	1.63	3.79	1.42	3.19	1.31	3.88	1.52	6.079*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการกระบวนกรบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกต่างวิทยฐานะ ในภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกันโดยเรียงลำดับความเสี่ยงจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ วิทยฐานะเชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.75, S.D. = -$) วิทยฐานะชำนาญการพิเศษมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 1.52$) วิทยฐานะชำนาญการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.99, S.D. = 1.63$) วิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 1.42$) ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 3.19, S.D. = 1.31$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีความคิดเห็นว่าการรายงานและการติดตาม มีความเสี่ยงสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงสูง ($\bar{X} = 5.75, S.D. = -$) และมีความคิดเห็นด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีความเสี่ยงต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.40, S.D. = -$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีความคิดเห็นว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง มีความเสี่ยงสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 1.78$) และมีความคิดเห็นด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีความเสี่ยงต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 1.56$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามวิทยฐานะชำนาญการเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีความคิดเห็นว่าการระบุความเสี่ยงมีความเสี่ยงสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.52, S.D. = 1.95$) และมีความคิดเห็นด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีความเสี่ยงต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 1.69$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามวิทยฐานะครู (ค.ศ.1) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีความคิดเห็นว่าการระบุความเสี่ยงมีความเสี่ยงสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 1.71$) และมีความคิดเห็นด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง มีความเสี่ยงต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.66, S.D. = 1.42$)

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า มีความคิดเห็นว่าการระบุความเสี่ยงมีความเสี่ยงสูงกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ($\bar{X} = 3.60, S.D. = 1.48$) และมีความคิดเห็นด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีความเสี่ยงต่ำกว่าด้านอื่นๆ โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ ($\bar{X} = 3.13, S.D. = 1.36$) เพื่อให้เห็นความแตกต่าง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการเปรียบเทียบ

ความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของ Scheffe's ดังผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามตารางที่ 4.15 – 4.19

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง

กำหนดวัตถุประสงค์ของความเสี่ยง	N	1	2	3
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
เชี่ยวชาญ	1	4.86		
ชำนาญการพิเศษ	222		4.23	
ชำนาญการ	64		3.94	
ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1)	86		3.66	3.66
ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)	81			3.25

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะในภาพรวมพบว่า วิทยฐานะชำนาญการพิเศษวิทยฐานะชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่วิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆคือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆคือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวิทยฐานะด้านการระบุความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง	N		
		1	2
		\bar{X}	\bar{X}
เชี่ยวชาญ	1	4.81	
ชำนาญการพิเศษ	222	4.61	
ชำนาญการ	64	4.52	
ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1)	86	4.31	4.31
ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)	81		3.60

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่ ด้านระบุความเสี่ยง จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะในภาพรวมพบว่า วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับค่อนข้างสูง แต่ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆ คือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวิทยฐานะด้านการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง	N			
		1	2	3
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
เชี่ยวชาญ	1	5.67		
ชำนาญการพิเศษ	222		4.13	
ชำนาญการ	64		4.03	
ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1)	86		3.81	3.81
ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)	81			3.17

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่ ด้านการประเมินความเสี่ยง จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะในภาพรวมพบว่า วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่วิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆคือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง และไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่น คือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามวิทยฐานะด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

การจัดการและจัดทำแผนการบริหาร ความเสี่ยง	N	1	2
		\bar{X}	\bar{X}
เชี่ยวชาญ	1	4.40	
ชำนาญการพิเศษ	222	4.09	
ชำนาญการ	64	3.92	
ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1)	86	3.73	3.73
ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)	81		3.13

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่ ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะในภาพรวมพบว่า วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆคือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการใน สถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม วิทยฐานะ ด้านการรายงานและติดตามผล

การรายงานและติดตามผล	N	1	2	3
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
เชี่ยวชาญ	1	5.75		
ชำนาญการพิเศษ	222		4.09	
ชำนาญการ	64		3.93	
ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1)	86		3.83	3.83
ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย)	81			3.14

จากตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการความเสี่ยงด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นรายคู่ ด้านการประเมินความเสี่ยง จากผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะในภาพรวมพบว่า วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มี วิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆ คือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง และไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่น คือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยง อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ

1.2 สมมุติฐานการวิจัย

กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้กรอบแนวคิดกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ด้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ ความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และการรายงานและติดตามผล มีสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

1.2.1 กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ มีการบริหารความเสี่ยงที่แตกต่างกัน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะมีความแตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 151 สถานศึกษา โดยแบ่งย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการ 151 คน และกลุ่มครูผู้สอน 1,281จำนวน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 1,432 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้าราชการครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 457 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน จำนวน 151 คน โดยวิธีการเจาะจง และกลุ่มครูผู้สอน ประกอบด้วย ครูผู้สอน 306 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นมาด้วยตนเอง เกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1967, pp. 90-95) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน วิทยฐานะในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามกระบวนการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ จำนวนข้อ 40 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ 7 ข้อ การระบุความเสี่ยง 18 ข้อ การประเมินความเสี่ยง 6 ข้อ การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง 5 ข้อ และ การรายงานและติดตามผล 4 ข้อ

1.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาต่างๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์

จากนั้น นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครูผู้สอน โดยใช้วิธีการนำส่งทางไปรษณีย์ และนัดหมายวันส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ เมื่อถึงวันครบกำหนดวันส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์แล้วหากยังมีสถานศึกษาใดที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามจะใช้วิธีการติดตามโดยทวงถามทางระบบรับส่งหนังสือราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เป็นรายสถานศึกษา จนได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 457 ฉบับ โดยแบ่งเป็น ได้รับแบบสอบถามจากผู้บริหาร 151 ฉบับ และ ครูผู้สอน 306 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งและ
วิทยฐานะของสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็น กระบวนการบริหารความเสี่ยงของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการ
จังหวัดนครสวรรค์ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:
S.D.) จำแนกตามข้อ เป็นตัวชี้วัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อใช้ในการแปลค่าเฉลี่ย ซึ่งผู้วิจัย
ได้แปลความหมายตามเกณฑ์ของลิเคอร์ท (Likert, 1932, pp. 1-55)

1. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
นครสวรรค์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation: S.D.)

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความ
เสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา
กับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ โดยการใช้
ค่าสถิติ (t-test Independent Samples)

3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นกระบวนการบริหารความ
เสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว (One-Way ANOVA)

1.4 ผลการวิจัย พบว่า

1.4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก (ร้อยละ 66.96) ครูผู้สอนโดยมีวิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษมากที่สุด (ร้อยละ 48.58) รองลงมาคือ ไม่มีวิทยฐานะ ครู (ค.ศ.1) (ร้อยละ 19.47) และ
น้อยสุด (ร้อยละ 0.22) เป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

1.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดนครสวรรค์

จากแนวคิดในการวิจัยเรื่องกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556,
น. 18)

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารความเสี่ยง ได้แก่
การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) การประเมิน
ความเสี่ยง (Risk Assessment) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response) การ
รายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กระบวนการ

บริหารความเสี่ยงในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับความเสี่ยงปานกลาง ทุกด้าน โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยงมีระดับความเสี่ยงสูงกว่าด้านอื่นๆ กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงมีระดับความเสี่ยงต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้

1) ผลการวิเคราะห์ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง ในภาพรวมพบว่าการบริหารความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

2) ผลการวิเคราะห์ด้านการระบุความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการระบุความเสี่ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกันโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์

3) ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการประเมินความเสี่ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกันโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

4) ผลการวิเคราะห์ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกันโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความเสี่ยงในสถานศึกษา

5) ผลการวิเคราะห์ด้านการรายงานและติดตามผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ด้านการรายงานและติดตามผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกันโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสียหายด้านการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

1.4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในภาพรวมพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง ซึ่งมีความเสี่ยงระดับสูงสุด และมีความคิดเห็นความเสี่ยงด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง มีความเสี่ยงระดับต่ำสุดเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า

1) ผลการวิเคราะห์ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเทียบกับ ครูผู้สอน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีความเสี่ยงสูงสุด ซึ่งครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีผลการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา มีความเสี่ยงสูงสุด และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมีการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา ซึ่งมีความเสี่ยงต่ำเหมือนกัน

2) ผลการวิเคราะห์ด้านระบุความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเทียบกับ ครูผู้สอน ด้านระบุความเสี่ยง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอในสถานศึกษา มีความเสี่ยงสูงสุดเหมือนกัน และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ มีความเสี่ยงต่ำสุด ซึ่งครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย มีความเสี่ยงต่ำสุด

3) ผลการวิเคราะห์ด้านการประเมินความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเทียบกับ ครูผู้สอน ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีความเสี่ยงสูงสุดเหมือนกัน และยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา ซึ่งความเสี่ยงต่ำสุดที่เหมือนกัน

4) ผลการวิเคราะห์ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเทียบกับครูผู้สอน ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา

และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา มีความเสี่ยงสูงสุดเหมือนกัน และยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความเสี่ยงใน สถานศึกษา ซึ่งความเสี่ยงต่ำสุดที่เหมือนกัน

5) ผลการวิเคราะห์ด้านการรายงานและติดตามผล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา เปรียบเทียบกับครูผู้สอน ด้านการรายงานและติดตามผล พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับ สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบ จากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีความเสี่ยงสูงสุดเหมือนกัน และยังมี ความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา ซึ่งมีความเสี่ยงต่ำสุดที่เหมือนกัน

1.4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์จำแนกตามวิทยฐานะ ประกอบด้วย วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะ ครู(ค.ศ.1) และไม่มีวิทยฐานะ(ครูผู้ช่วย) โดย ภาพรวมพบว่า วิทยฐานะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายคู่เป็นรายด้านแล้ว พบว่า

1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง

โดยภาพรวมพบว่า วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มี วิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆคือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง และไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่น คือ มีความคิดเห็นว่ามี ความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

2) ด้านการระบุความเสี่ยง

โดยภาพรวมพบว่า วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะ ชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับค่อนข้าง สูง แต่ไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆ คือ มีความคิดเห็นว่ามี ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง

3) ด้านประเมินความเสี่ยง

โดยภาพรวมพบว่า วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ ไม่มี วิทยฐานะครู (ค.ศ.1) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือมีความเสี่ยงในระดับปานกลาง แต่วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่นๆคือ มีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง และไม่มีวิทยฐานะ (ครูผู้ช่วย) มีความคิดเห็นแตกต่างจากวิทยฐานะอื่น คือ มีความคิดเห็นว่ามี ความเสี่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

2.1.5 ความเสี่ยงด้านการรายงานและติดตามผล (Reporting and Monitoring)

คือ ความเสี่ยงการรายงาน สรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวง-ศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ ยังมีความเสี่ยงที่อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีความเสี่ยงสูงสุดคือ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องเนื่องกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงขององค์การ ให้มีการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และภารกิจขององค์การ มีขั้นตอนวางขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการบริหารงานที่ชัดเจน

2.2 แนวทางกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

1) **ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง** สถานศึกษาต้องพิจารณาความสำคัญของวัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์ต้องกำหนดให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจของสถานศึกษา กับกลยุทธ์และแผนงาน โดยทำการระบุสถานะปัจจุบันของการดำเนินงานตามเป้าหมายเพื่อให้มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงให้บุคลากรในหน่วยงานทราบ สอดคล้องกับแนวคิด ทิวสุดา ศรีสุระพลกิจ (2554, น. 81) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เข้มแข็งทำให้โรงเรียนสามารถลดความเสี่ยงที่จะทำให้การบริหารงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน โดยที่มีแผนการบริหารความเสี่ยงจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญช่วยในโรงเรียนนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและปฏิบัติงานเพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนไปในทิศทางเดียวกัน

2) **ด้านการระบุความเสี่ยง** สถานศึกษาต้องเข้าใจความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ได้แก่สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT) เพื่อนำมากำหนดแนวทางการดำเนินงานโดยระดมความคิดจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู โดยระบุการดำเนินงานอย่างชัดเจน ตลอดจนสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงาน ให้มีความสอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกให้เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิด มั่นสนันท์ สงวนแสง (2559, น.106-120) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า ความสัมพันธ์กับปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์กันทางบวกและทางลบดำเนินการบริหารงานโดยคำนึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการทำงาน ปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียน จำแนกเป็นปัจจัยด้านอุปกรณ์ ปัจจัยด้านโปรแกรม ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านข้อมูล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนได้มุ่งเน้นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน อาจจะทำให้เกิดความเสียหายขึ้นในการบริหารงาน ต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนควรศึกษา และนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และรวมไปถึงการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเสี่ยงในการบริหารเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นการบริหารงานโรงเรียน ทั้งบริหารงานวิชาการ งานธุรการ และงานกิจกรรมนักเรียน รวมทั้งงานอื่นๆ ภายในโรงเรียน นับว่ากระบวนการเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานมีระบบ ระเบียบ และแบบแผน ทำให้การบริหารงานสะดวกและรวดเร็วขึ้นและมีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3) **ด้านการประเมินความเสี่ยง** ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องมีการพิจารณาระดับของโอกาสที่จะเกิดความเสียหายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและมีการประเมินผลกระทบที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความครอบคลุมผลกระทบด้านต่างๆ สถานศึกษาควรชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทราบถึงผลการประเมินความพร้อมของอุปกรณ์และโปรแกรมใช้งานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนำไปใช้งาน สอดคล้อง เจริญรัตน์ ไชยโรจน์ (2556, น. 86-90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการศึกษาธิการชั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า โรงเรียนควรมีมาตรการควบคุมการใช้ hardware และ Software อย่างเป็นระบบเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เช่น อุปกรณ์ชำรุดก่อนการสอน Software หมดยุการใช้งาน เป็นต้น ซึ่งหากมีการวางมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวด ปัญหาที่สามารถป้องกันได้ล่วงหน้าก็จะไม่เกิดขึ้น

4) **ด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง** สถานศึกษามีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาควรมีมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายที่จะเกิดขึ้น วิธีที่เหมาะสมสำหรับจัดการแต่ละความเสี่ยงให้ลดความรุนแรงลง พบว่า สอดคล้องกับแนวคิด ครรชิต มาลัยวงศ์ (2555, น. 10-20) ได้ศึกษาความเสี่ยงในการพัฒนาระบบสารสนเทศเน้นเฉพาะที่เกิดจากหน่วยงาน พบว่า การจัดการความเสี่ยงในการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจำแนกวิเคราะห์ และวางแผนการจัดการความเสี่ยง และการบรรเทาความเสี่ยงเมื่อเกิดปัญหาความเสี่ยงนั้นๆ ขึ้น การจัดการความเสี่ยงเป็นงานสำคัญต่อองค์กร

5) **ด้านการรายงานและติดตามผล** ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้อง มีการสรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา พบว่า สอดคล้องกับแนวคิด ครรชิต จามรมาณ (2553, น. 192) กล่าวว่า ผู้บริหารขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารโรงเรียนขาดมาตรการในการติดตามและประเมินผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียนขาดการเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ขาดการรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการให้ผู้บริหารได้รับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการรายงานผลการวิเคราะห์ ประเมิน และ

บริหารจัดการความเสี่ยง ว่ามีความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หรือไม่ และการติดตามผลเป็นการติดตามผลของการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงว่ามีความเหมาะสมกับสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

3.1.1 สถานศึกษาควรจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโดยเฉพาะนำแนวทางบริหารความเสี่ยง ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยมีระบบการกำกับติดตามความเสี่ยงในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 สถานศึกษาควรจัดทำตัวชี้วัดการบริหารความเสี่ยงภายในหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อป้องกันความเสี่ยงในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรตระหนักและเห็นความสำคัญของกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านการจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถตอบสนองความต้องการของสถานศึกษาในการตัดสินใจ เพื่อลดและควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา

3.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรนำแนวทางในกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ได้ศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือแผนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ให้ครอบคลุมงานทั้ง 4 ฝ่ายในสถานศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปอาจนำการบริหารความเสี่ยงไปใช้กับงานฝ่ายอื่น เช่น การบริหารความเสี่ยงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านวิชาการ การบริหารความเสี่ยงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านแผนงานและงบประมาณ การบริหารความเสี่ยงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านบริหารทั่วไป การบริหารความเสี่ยงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโครงการต่างๆ เป็นต้น

3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
_____. (2556). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. สืบค้นจาก <http://www.moc.moe.go.th>.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ครรชิต จามรมาน. (2553). การศึกษาวิเคราะห์นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและกา
นำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย. (ดุฎฐินิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุฎฐินิติต ไม้ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2555). ความเสี่ยงในการพัฒนาระบบสารสนเทศเน้นเฉพาะที่เกิดจากหน่วยงาน.
สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/>.
- จิรัชยาพร ทองลือ (2560). ความเป็นมาของเทคโนโลยีสารสนเทศ สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560,
จาก <https://krujirach.files.wordpress.com/2013/10/sheet-1.pdf>
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). เอกสารประกอบการประชุมการบริหารความเสี่ยงและการวาง
ระบบการควบคุมภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เมษายน พ.ศ. 2550.
- เจนเนตร มณีนาค และคณะ. (2548). การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรจากหลักการสู่ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: ไพนอล การพิมพ์.
- เจริญ เจษฎาวุฒิ. (2548). การบริหารความเสี่ยง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พอดี.
- ณัชธิญา ปัทมทัตตานนท์. (2553). การจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร-
มหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ดุฎฐินิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุฎฐินิติต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2546). แนวทางการบริหารความเสี่ยง. สืบค้นจาก <http://www.siliconrose.com>.
- ธ สุนทรายุทธ. (2550). การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- เธียรรัตน์ ไชยโรจน์. (2556). การนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- นพดล เจนอักษร. (2556). นวัตกรรมการบริหาร. ใน ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติใน
การบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 11. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย-
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- นฤมล สอาดโถม. (2550). การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.

- บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน). (2546). *แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)*. สืบค้นจาก http://capital.sec.or.th/webapp/corp_fin/datafile/56/20030201T12.doc.
- บุญยงษ์ ธรรมสอาด. (2552). *สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- มนัสนันท์ สงวนแสง. (2559). *ปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2559). *แผนบริหารความเสี่ยงประจำปีการศึกษา 2553*. สืบค้นจาก <http://ia.psd.ku.ac.th>.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. สืบค้นจาก <https://www.mahidol.ac.th/sustainable/pdf/Guide%20Risk%20Management%20Mahidol%20University%20140825.pdf>.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2552). *คู่มือคำอธิบายการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ระดับส่วนงานย่อย*. สืบค้นจาก <http://www.stou.ac.th>.
- รัสรินทร์ อัครสิทธิรุจน์. (2558). *การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน*. สืบค้นจาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php>.
- ศราวดี ม่วงสด. (2552). *สภาพการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศิรินทร์ทิพย์ ชาลีวรรณ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ. (2553). *เครือข่ายสังคม (SOCIAL NETWORKING)*. สืบค้นจาก <http://vcharkarn.com/varticle/40698>.
- สภาการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545*. ม.ป.พ. (เอกสารอัดสำเนา).
- สมชิต บรรทัด. (2556). *การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ภูเก็ต.
- สฤกษ์พิงษ์ ลิ้มปิษุทธิ์ และนิตยา ภัสสรศิริ. (2557). *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. นครสวรรค์: ฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *เอกสารการจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 (ฉบับเดือนกรกฎาคม 2553)*. ม.ป.พ. (เอกสารอำนวยการ).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์. (2560). *ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดนครสวรรค์*. สืบค้นจาก <http://www.nakhonsawan.go.th>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2557). *แผนบริหารความเสี่ยงสำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2555). *แผนปฏิบัติการการบริหารความเสี่ยง*. สืบค้นจาก <http://www.senate.go.th>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2559). *สำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2557*. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th>.
- สุดารัตน์ สุวาริ. (2554). *การจัดการความเสี่ยงของสถาบันการศึกษา*. สืบค้นจาก <http://stjohnbatch753.blogspot.com>.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- อุทัย แดนพันธ์. (2557). *สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- Cronbach L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Krejcie, R. V. and Morgan, W. Daryle. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 1-55.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สายทิพย์ ยะฟู

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๙๗๒๕๒๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสายชน ลีลา

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๙๗๒๕๒๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวิจิรดา หมวกเล็ก

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๙๗๒๕๒๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๙๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนางสาวจุไรพร จะตระกูลพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากบุคลากรภายในโรงเรียน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นกรรบบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตจากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๙๗๑๒๕๒๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอุทัย ชังชัว

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๙๗๒๕๒๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๓๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวอุตสาต์ ตั้งตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวจุไรพร จะตุระพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๙๗๒๕๒๙

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายสายชน ลีลา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านคลองไทร
 อำเภอแม่वंศ์ จังหวัดนครสวรรค์
 วุฒิการศึกษา กศม. (การบริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
2. ชื่อ นางสาวอุตสาต์ ตั้งตระกูล
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนบ้านคลองเคียน (ประชาสามัคคี)
 อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
 วุฒิการศึกษา กศม. (การบริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
3. ชื่อ ดร.สายทิพย์ ยะฟู
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
 วุฒิการศึกษา กศ.ด วิจัยและประเมินผลการศึกษา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารการศึกษา
 ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
4. ชื่อ นายอุทัย ชังชั่ว
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์
 เขต 2
 วุฒิการศึกษา กศม. (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 ด้านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และงานวัดผลประเมินผล
5. ชื่อ นางวิจิรดา หมวกเล็ก
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
 วุฒิการศึกษา กศม. (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ด้านสื่อเทคโนโลยี
 สารสนเทศและกลุ่มสาระภาษาไทย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม)

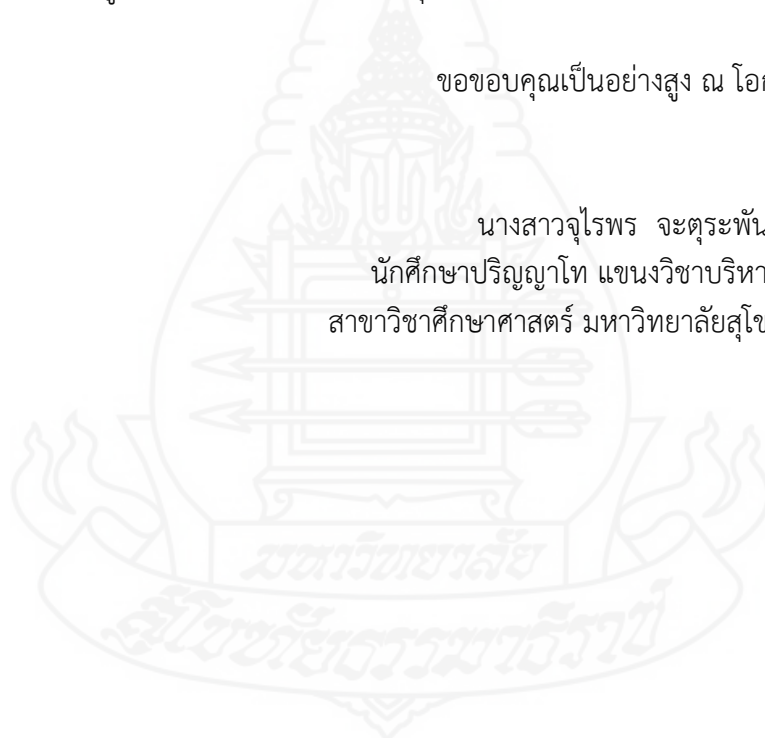
**แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการในสถานศึกษาประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์**

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในสถานศึกษา จำนวน 40 ข้อ

ขอความกรุณา ท่านช่วยตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงและตรงกับความ
คิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำผล
การศึกษาไปเป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางไปปรับปรุง และพัฒนาต่อไป

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

นางสาวจุไรพร จະตุระพันธ์
นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถาม
สำรวจกระบวนการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับข้อมูลทั่วไปของท่าน

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

1.2 วิทยฐานะ

เชี่ยวชาญ ชำนาญการพิเศษ
 ชำนาญการ ไม่มีวิทยฐานะ ครู (ค.ศ.1)
 ไม่มีวิทยฐานะ(ครูผู้ช่วย)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเสี่ยงของกระบวนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนของท่าน

ตามสภาพความเป็นจริง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ “ระดับความเสี่ยง” โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

7	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงสูงสุด
6	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงสูง
5	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงค่อนข้างสูง
4	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงปานกลาง
3	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ
2	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับความเสี่ยงต่ำ
1	หมายถึง	การบริหารความเสี่ยงในระดับที่ไม่มีความเสี่ยง

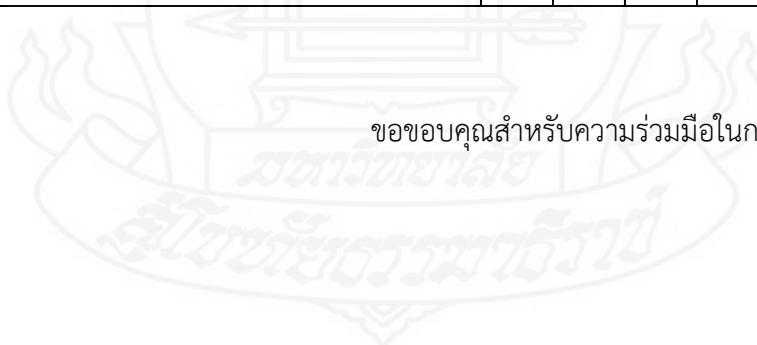
ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยง	ระดับการบริหารความเสี่ยง						
		7	6	5	4	3	2	1
1	มีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
2	มีการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
3	มีการกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับยอมรับได้							
4	มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
5	มีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
6	มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
7	มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา							
8	มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
9	มีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามแบบแผนอยู่เสมอ							
10	มีการปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยง	ระดับการบริหารความเสี่ยง						
		7	6	5	4	3	2	1
11	มีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีตามแผนปฏิบัติการราชการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
12	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายงานในหน้าที่ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
13	มีการกำหนดโครงการ กิจกรรม ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจมีผลกระทบต่อเหตุการณ์ต่างๆในสถานศึกษา							
14	มีการนำความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรม มาเผยแพร่ให้บุคลากรในสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอ							
15	มีการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เช่น มีประสิทธิภาพการใช้งาน รองรับโปรแกรมการใช้งาน							
16	มีการตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอในสถานศึกษา							
17	มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ							
18	มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
19	มีการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแนวทางการใช้เงินอุดหนุนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
20	มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์							
21	มีการสรุปผลและรายงานผลการใช้งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีในสถานศึกษา							
22	มีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย							

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยง	ระดับการบริหารความเสี่ยง						
		7	6	5	4	3	2	1
23	มีการกำกับติดตาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์							
24	มีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมการใช้งานว่าถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ถูกระเบียบต่อไป							
25	มีการรายงานการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบายมาตรฐานความปลอดภัย							
26	มีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
27	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
28	มีการวิเคราะห์อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใ้ใช้อยู่เสมอ							
29	มีการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณด้านการบำรุงรักษาที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
30	มีการประเมินระเบียบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
31	มีการชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทราบถึงผลการประเมินความพร้อมของอุปกรณ์และโปรแกรมใช้งาน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนำไปใช้งาน							
32	มีการวางแผนเพื่อลดระดับโอกาสด้านความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
33	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา							
34	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการลดหรือควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา							

ข้อ	กระบวนการบริหารความเสี่ยง	ระดับการบริหารความเสี่ยง						
		7	6	5	4	3	2	1
35	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการการถ่ายโอนความเสี่ยงในสถานศึกษา							
36	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานศึกษา							
37	มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
38	มีการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							
39	มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของมาตรการควบคุมที่สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัด							
40	สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสียหายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา							

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
เครื่องมือการวิจัย

ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามตอนที่ 2

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	456	99.8
	Excluded ^a	1	.2
	Total	457	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.994	.994	40

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	3.875	3.719	4.033	.314	1.084	.006	40
Item Variances	2.893	2.401	3.809	1.408	1.587	.097	40
Inter-Item Correlations	.799	.676	.931	.254	1.376	.003	40

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Risk1	151.1118	3542.201	.828	.994
Risk2	151.2390	3543.954	.848	.994
Risk3	151.0417	3546.704	.875	.994
Risk4	151.1382	3542.902	.855	.994
Risk5	151.0417	3538.796	.869	.994
Risk6	150.9693	3531.986	.883	.994
Risk7	150.9518	3532.842	.884	.994
Risk8	151.0307	3538.505	.878	.994
Risk9	151.0746	3534.069	.868	.994
Risk10	151.0154	3537.778	.871	.994
Risk11	151.1360	3528.355	.853	.994
Risk12	151.0789	3532.767	.887	.994
Risk13	151.0329	3538.498	.894	.993
Risk14	151.1118	3520.231	.863	.994
Risk15	151.0329	3517.988	.886	.994
Risk16	151.0724	3524.120	.898	.993
Risk17	150.9474	3518.446	.921	.993
Risk18	151.0702	3529.257	.892	.993
Risk19	151.2127	3523.491	.880	.994
Risk21	151.2434	3510.611	.896	.993
Risk22	151.2368	3510.709	.848	.994
Risk23	151.1711	3513.395	.895	.993
Risk25	151.0636	3525.888	.895	.993
Risk26	151.1711	3517.755	.898	.993
Risk27	151.0088	3514.413	.909	.993
Risk28	151.1206	3525.535	.904	.993
Risk29	151.0789	3523.101	.923	.993
Risk30	151.1206	3524.603	.919	.993
Risk31	151.0570	3531.676	.925	.993
Risk32	151.1425	3529.740	.930	.993
Risk20	151.2610	3508.967	.877	.994
Risk24	151.0877	3520.757	.900	.993
Risk33	151.1140	3535.103	.928	.993
Risk34	151.1513	3525.250	.935	.993
Risk35	151.2215	3532.546	.902	.993
Risk36	151.1535	3528.609	.899	.993
Risk37	151.1908	3527.592	.925	.993
Risk38	151.0987	3528.806	.911	.993
Risk39	151.1360	3532.461	.896	.993
Risk40	151.0921	3526.255	.898	.993

ตารางที่ 1 ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง							
1	มีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	มีการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	มีการกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับยอมรับได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.8
5	มีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสียหายจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสียหายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
7	มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา	+1	+1	-1	+1	+1	0.6
2. ระบุความเสี่ยง							
8	มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	มีการกำหนดและดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามแบบแผนอยู่เสมอ	+1	+1	0	+1	+1	0.8
10	มีการปรับปรุงแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	มีการวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีตามแผนปฏิบัติการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	0.8
12	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายงานในหน้าที่ของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
13	มีการกำหนดโครงการ กิจกรรมของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่อาจมีผลกระทบต่อเหตุการณ์ต่างๆในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
14	มีการนำความรู้ที่ได้รับบริการฝึกอบรม มาเผยแพร่ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	มีการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากล เช่น มีประสิทธิภาพการใช้งาน รองรับโปรแกรมการใช้งาน	0	+1	+1	+1	+1	0.8
16	มีการตรวจสอบเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อย่างสม่ำเสมอในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
17	มีการบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
18	มีการนิเทศ กำกับติดตามการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
19	มีการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแนวทางการใช้เงินอุดหนุนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	0	0.6
20	มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามระเบียบการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์	+1	+1	+1	+1	+1	1
21	มีการสรุปผลและรายงานผลการใช้งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
22	มีการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อความคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
23	มีการกำกับติดตาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	+1	+1	+1	+1	+1	1
24	มีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีและโปรแกรมการใช้งานว่าถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ถูกระเบียบต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
25	มีการรายงานการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับรวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรฐานความปลอดภัย	0	+1	+1	+1	+1	0.8
3. ประเมินความเสี่ยง							
26	มีการวิเคราะห์การทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
27	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการของความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
28	มีการวิเคราะห์อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการพร้อมใช้อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
29	มีการจัดลำดับความสำคัญของงบประมาณด้านการการบำรุงรักษาที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.8
30	มีการประเมินระเบียบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
31	มีการชี้แจงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทราบถึงผลการประเมินความพร้อมของอุปกรณ์และโปรแกรมใช้งานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ก่อนนำไปใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง							
32	มีการวางแผนเพื่อลดระดับโอกาสด้านความเสี่ยงในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
4. การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง							
33	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการยอมรับความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
34	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการลดหรือควบคุมความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
35	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการถ่ายโอนความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
36	มีการจัดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
5. การรายงานและติดตามผล							
37	มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อคำถาม		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
38	มีการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1
39	มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนของมาตรการควบคุมที่สามารถลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและรายงานผลต่อผู้บริหารของหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	1
40	สรุป รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดโอกาสและผลกระทบจากความเสี่ยงด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวจุไรพร จะตระกูลพันธ์
วัน เดือน ปีเกิด	5 พฤศจิกายน 2527
สถานที่เกิด	อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านท่ามะกรูด ตำบลแม่เปิน อำเภอแม่เปิน จังหวัดนครสวรรค์
ตำแหน่ง	ครู

